

ISSN 1331-8578

9 771331 857007

SVEZAK

Glasnik Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog Prigorja • Godina I. • Broj 1

Net

connect

SVEZAK

Glasnik Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog Prigorja

SVEZAK:

Glasnik Društva knjižničara Bilogore, Podravine i
Kalničkog Prigorja

Izdaje:

Društvo knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog
Prigorja, Bjelovar, Šet. dr. Ivše Lcboviea 9

Za izdavača:

Zorka Renič

Uredništvo:

Jerko Barišić, Ljiljana Ernečić, Tina Gatalica, Marinko
Iličić, Marjana Janeš-Žulj, Margot Moćan, Ilija Pejić,
Nada Poturiček. Zorka Renie, .ladranka Slobodanac, Ivan
Zclenbrz

Glavni urednik:

Marjana Janeš-Žulj

Lektura i korektura:

Ilija Pejie

Grafički urednik:

Nikola Žulj

Design i grafička priprema:

Grafički studio "VEDA" Križevci

Tisak:

Tiskara Križevci

Naklada:

500 primjeraka

Tiskano u Križevcima, svibnja 1999.

DRUŠTVO KNJIŽNIČARA BILOGORE, PODRAVINE I KALNIČKOG PRIGORJA

SVEZAK

Glasnik Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog Prigorja

Godina 1. • Broj 1

Bjelovar 1999.

Sadržaj

RIJEČ UREDNIŠTVA	5	Anica Sabarić BOGAČENJE FONDA U ĐURĐEVAČKOJ KNJIŽNICI I ČITAONICI	34
IZ RADA DRUŠTVA		Anica Sabarić MALA LIKOVNA RADIONICA U ĐURĐEVU	35
Zorka Renić RAD DRUŠTVA 1977.-1999. godine	6	Mibaela Crnković AKTIVNOSTI NA DJEČJEM ODJELU GRADSKOJ KNJIŽNICI "F. MARKOVIĆ" KRIŽEVCI	36
PREGLED SKUPŠTINA DRUŠTVA	8	Ljiljana Ernečić LJETNA TRŽNICA KNJIGA U KOPRIVNICI	38
IZ NARODNIH KNJIŽNICA		Darko Jovičić i Ljiljana Ernečić KOPRIVNIČKI KNJIŽNIČARI U ILOKU	39
Marjana Jancš-Zulj OTVARANJE MJESECA HRVATSKE KNJIGE '98, U KRIŽEVcima	9	Ivana Fent POKLADI I VALENTINOVO U VIROVITIČKOJ GRADSKOJ KNJIŽNICI	40
Marinko Iličić USKORO RJEŠENJE PROSTORA ZA BJELOVARSKU KNJIŽNICU	12	Ljiljana Ernečić KOMPJUTORSKA RADIONICA U KNJIŽNICI I ČITAONICI "IRAN GALOVIĆ" U KOPRIVNICI	41
NARODNA KNJIŽNICA "PETAR PRERADOVIĆ" U BJELOVARU	13	Nela Stanić NEOBIČNA IZLOŽBA U VIROVITIČKOJ GRADSKOJ KNJIŽNICI	41
Annc-Maric Bcšen HRVATSKA PUČKA ČITAONICA SLIOPOLJSKA	15	Tereza Dvečko MATOŠ U KRIŽEVcima	42
Anica Sabarić ĐURĐEVAC - NOVI PROSTORI ZA KNJIŽNICU I ČITAONICU	15	SHARI LASTER KNJIŽNICE MIJENJAJU ŽIVOTE	44
Ilija Pejić NOVI IZAZOVI I NAPREDAK Novoustrojeni Studijski odjel Hrvatske knjižnice "D. Sudeta" u Garešnici	16	Denis Ostrošić PROZA	45
Ilija Pejić GODINU DANA POSLIJE - Iskustva Hrvatske knjižnice u I lercegovcu	18	UPS! Što sve korisnici traže u knjižnicama?!	46
IZ ŠKOLSKIH KNJIŽNICA		NAGRADNA IGRA !	46
Zdenka Venus-Miklić PONOVO SE RADA KNJIŽNICA BJELOVARSKE GIMNAZIJE	20	ZANIMANJE ČITATELJ	
Marinko Iličić IZGORJELA KNJIŽNICA GIMNAZIJE U BJELOVARU	21	Tina Gatalica RAZGOVOR S JAVORKOM PANGERČIĆ	47
Ilija Pejić ZAZOVI NOVI-; INFORMATIČKE ERE i ŠKOLSKE: KNJIŽNICE	22	Alberto MANGUEL A HISTORICAL OF READING	50
Mirjana Milinović METEL WIN U OSNOVNOJ ŠKOLI ROVIŠĆE	24	INFO	
Nataša Švaco KNJIŽNICA OSNOVNE ŠKOLE GRGURA KARLOVČANA ĐURĐEVAC	26	Jadranka Slobodanac ANICA SABARIĆ	51
Denis Ostrošić KNJIŽNICA OSNOVNE ŠKOLE E. KUMIČIĆA SLATINA	27	Mr. DIJANA SABOLOVIĆ-KRAJINA	51
STRUČNI SKUPOVI		Jadranka Slobodanac IN MEMORIAM Mr. VASO STREIHALJUK	51
Marjana Janeš-Zulj 64. SVJETSKA KONFERENCIJA KNJIŽNIČARSTVA - IFLA	28	OKRUGLI STOL: <i>PUTUJUĆE KNJIŽNICE - STANJE I PERSPEKTIVE</i>	52
Zorka Renić STRUČNI IZLET U MARIBOR I GRAZ	30	KNJIŽNICA MUZEJA GRADA KOPRIVNICE	52
Ranka Janus SAVJETOVANJE <i>ARHIVI, KNJIŽNICE, MUZEJI '98</i>	31	GRADSKA KNJIŽNICA "FRANJO MARKOVIĆ" - - KRIŽEVCI NA INTERNETU	53
Jadranka Slobodanac VASHINGTON - LIBRARY OF CONGRES Studijski boravak u Washingtonu D.C.	32	U KOPRIVNICI ODRŽAN AKTIV ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE.VIROVITIČKO-PODRAVSKE I BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPAN I JE <i>ŠKOLSKI KNJIŽNIČARI I BARTOL KAŠIĆ</i>	54
IZ DANA U DAN...		OTVORENJE OBNOVLJENIH PROSTORA KNJIŽNICE I ČITAONICE "FRAN GALOVIĆ" KOPRIVNICA	55
Vesna Brozović NOVA IZDANJA U ZAVIČAJNOJ ZBIRCI ĐURĐEVAČKE KNJIŽNICE:	34	SPONZORI	56

R I J E Ć   U R E D N I Š T V A

Društvo knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog Prigorja stručna je udruga koja već dvadesetak godina okuplja knjižničare iz svih vrsta knjižnica na području tri županije: Bjelovarsko-bilogorske, Koprivničko-križevačke i Virovitičko-podravske.

Osamdesetih godina Društvo je pokrenulo stručni časopis *Svezak* kojeg sada, nakon nekoliko godina stanke, obnavljamo.

Novi **SVEZAK** je stručni časopis u kojem se objavljuju članci, stručni radovi, informacije, prikazi i obavijesti iz područja knjižničarstva, informacijskih znanosti ili kulture općenito.

Iako je *Svezak* prvenstveno usmjeren na knjižnice s područja ovoga Društva knjižničara, primaju se i radovi iz drugih područja Hrvatske kao i inozemstva. Časopis će biti dobro grafički opremljen popratnim ilustracijama i fotografijama, u skladu s namjerom uredništva da svojim stilom i sadržajem bude zanimljiv i širem krugu čitatelja, a ne samo knjižničarima.

Koncepcijski, časopis će obuhvaćati informacije o radu društva, radu narodnih i školskih knjižnica, njihovim svakodnevnim poslovima, ali i drugim kulturološkim aktivnostima. Istaknuto mjesto pripast će i našim korisnicima.

Uredništvo će uvoditi i nove rubrike ukoliko bude potrebe za time.

Ovaj prvi broj novog *Sveska*, kojeg držite u rukama, rezultat je višegodišnjeg nastojanja i htijenja mnogobrojnih članova Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog Prigorja za pokretanjem i izdavanjem stručnog časopisa, glasnika Društva. Časopis je mjesto vlastitog predstavljanja, upoznavanja knjižnične, ali i šire zajednice s vlastitim aktivnostima, ali i novim spoznajama i aktualnostima vezanima uz knjižničarstvo.

Struka se najbolje iskazuje u stalnom stručnom preispitivanju, neprekidnom razvoju i predstavljanju užoj i široj javnosti. U tom smislu predstavljamo vam prvi broj *Sveska* i očekujemo vaše pohvale i vaše kritike, ali prvenstveno suradnju.

Svima, koji su idejama i zalaganjem sudjelovali u rađanju časopisa, izražavamo ovom prigodom dužnu zahvalnost. Na kraju, zahvaljujemo se na svesrdnoj potpori (materijalnoj i moralnoj) jer ova je susretljivost i pomoć omogućila pokretanje časopisa i pojavu prvog broja.

UREDNIŠTVO

Zorka Renić, predsjednica Društva

RAD DRUŠTVA 1977. - 1999. GODINE

Naše Društvo doseglo je i premašilo onu magičnu brojku od 100-ak članova što redovnih, što počasnih. Dostaje mladih, novih članova, potom obljetnica djelovanja Hrvatskog knjižničarskog društva i ponovno pokretanje *Svezka* nagnalo me da umjesto jednogodišnjeg pregleda rada Društva napišem nekoliko rečenica o njegovoj povijesti.

Matična služba Narodne knjižnice "Petar Preradović" u Bjelovaru kao svoj prioritetni zadatak postavila je osnivanje regionalnog društva te je 1976. g. osnovan i Inicijativni odbor koji je vodila naša kolegica Zlata Škrbina.

Već 1977. godine u Bjelovaru je održana osnivačka Skupština Društva Zajednice općina Bjelovar. Učlanjeno je 30 članova, a za prvu predsjednici izabrana je Ana Utopljenikov iz Virovitice. Problemi kojima se bavilo članstvo Društva približno su slični današnjim, malo je

Pakrac 1987., obilježena 10. godišnjica rada Društva.

Bjelovar 1981.. prepoznajete li koga?

toga stoje riješeno na nivou cijele struke pa tako možemo samo spomenuti poteškoće bibliotečno-informacijskog sustava, permanentnog obrazovanja, zaštite grade, poslije kompjutorizacije a time se manje-više i danas bavimo.

Svi članovi su bili izuzetno aktivni i rad Društva je bio zaista zadovoljavajući. Od samih početaka sudjelovalo se u gotovo svim sekcijama i komisijama HBD-a. Nezhvalno je isticati pojedince, no poseban doprinos u tim prvim danima dali su Zlata Karakaš, Zlata Škrbina. Dimitrije Stefanović, Enerika Bijač. Vlado Brabec, Stefica Horvat. Marija Ivanović, Zlata Vogrinc, Josip Blažek, Stefica Crnković, Zorica Iveković ...

Društvo se bavilo i publicističkom djelatnošću te je 1985. godine tiskalo svoje glasilo *Svezak*, a tiskan je i letak *Aktualnosti* kao pomoć knjižničarima u njihovom radu.

God. 1987. obilježena je 10-godišnjica rada Društva, a najaktivnijim članovima podijeljena su priznanja. Tih godina pokušalo se surađivati s knjižnicama iz Mađarske.

Ratne godine su za mnoge knjižnice našeg područja bile sudbonosne. Članovi Društva sudjelovali su u spašavanju fondova knjižnica, sakupljeni su novčani prilozima, prognanima koji su boravili u Češkoj i Mađarskoj poslani su knjige, a pomoć je poslana i Narodnoj biblioteci u Zenici.

S novim teritorijalnim ustrojem granice djelovanja našeg Društva su nešto izmijenjene pa ono sad pokriva knjižnice Bjelovarsko-bilogorske, Koprivničko-križevačke i Virovitičko-podravске županije, a jedno kratko vrijeme pokrivalo je i područje Požeško-slavonske.

Poslijeratno razdoblje je označilo svojevrsnu renesansu za knjižnice našeg područja. Sve knjižnice su mahom obnovljene, proširene. Većina djelatnika je završilo stručno obrazovanje. Ko, naravno još je mnogo problema. Dosta knjižnica nije kadrovski popunjeno, mnoge imaju financijskih poteškoća. Na skupštini Društva u Križevcima 1996. promijenjen je naziv te smo od Društva bibliotekara Bjelovar postali Društvo knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog Prigorja.

Od početka rada Društva planiralo se tiskanje vodiča kroz knjižnice, a ideja je realizirana počevši od 1996. g. tiskanjem Vodiča kroz knjižnice Bjelovarsko-bilogorske županije, zatim Vodiča kroz knjižnice Koprivničko-križevačke županije, a 1998. godine tiskanje i Vodič kroz knjižnice Virovitičko-podravске županije.

Članovi Društva organizirali su nekoliko izleta od kojih bi izdvojila posjet Nacionalnoj knjižnici u Budimpešti i posjet Univerzitetskoj knjižnici u Grazu.

Mnoga priznanja i nagrade završila su u našim knjižnicama. Spomenimo samo novije. Stalno se hvalimo i ističemo da su za cjelokupni doprinos u kulturi odličje Red Danice hrvatske

s likom Marka Marulića primili naše kolege Ilija Pejić, Marinko Iličić i mr. Dijana Sabolović-Krajina.

Kolegica Marjana Janeš-Žulj prošle je godine sudjelovala na Konferenciji IFLA-e u Amsterdamu, a posebno je značajno daje objavila i spomen knjigu *Gradska knjižnica "Franjo Marković" Križevci*.

Nove spoznaje i iskustva sa svojih mnogobrojnih sudjelovanja na stručnim skupovima, seminarima, predavanjima redovito nam prenosi naša kolegica mr. Dijana Sabolović-Krajina. Svi smo se posebno radovali kada je naša tajnica Društva Jadranka Slobodanac dobila stipendiju za studijsko putovanje u Kongresnu knjižnicu.

No naravno, za kvalitetan rad cjelokupnog Društva zaslužni su svi njegovi članovi.

Senj 1994., članovi Društva pod udarom senjske han

Daruvar 1995., skupština koju ćemo pamtiti po mnogobrojnim kuharskim spei i ja I i teti ma.

PREGLED SKUPŠTINA DRUŠTVA

GODINA	GRAD	STRUČNO PREDAVANJE SKUPŠTINE	PREDSJEDNIK
1977.	Bjelovar	Osnivačka skupština	Ana Utopljnikov
1979.	Koprivnica	D. Štiglic: Propagiranje i širenje knjige pomoću bibliobusa	Ana Utopljnikov
1981.	Bjelovar	Z. Škrbina: O transformaciji regionalne matične službe u bibliotečno-informacijski centar	Zlata Škrbina
1983.	Bjelovar	J. Stipanov: Metodološki pristup izgradnji bibliotečno-informacijskog sistema općine	Josip Blažek
1985.	Bjelovar	D. Skender: Centralizirana obrada bibliotečne grade	Dimitrije Stefanović
1987.	Pakrac	Obilježena 10. godišnjica rada Društva	Marinko Iličić
1989.	Križevci	T. Aparac: Izgradnja fondova biblioteke Z. Škrbina: Praktični problemi nabave u narodnoj knjižnici	Nikola Žulj
1990.	Grubišno Polje	A. Grošinić: Prostor i oprema u funkciji zaštite bibliotečne grade	Tina Gatalica
1991.	Čazma	T. Aparac: Etički kodeks HBD-a	Encrika Bijač
1992.	Garešnica	Đ. Mesić: Oblici poticanja čitanja u knjižnici D. Sabolović-Krajina: Čitalačke navike i društvene promjene	Enerika Bijač
1993.	Koprivnica	A. Horvat: Studijski boravak u SAD-u	Encrika Bijač
1994.	Đurđevac	Predstavljanje knjige T. Aparac: Teorijske osnove knjižnicne znanosti D. Sabolović-Krajina: Studijsko putovanje u Dansku	Vesna Brozović
1995.	Daruvar	Predstavljanje knjige A. Stipčevića: O savršenom cenzoru Izvešće o Međunarodnim čitateljskim udrugama (Mallaga)	Vesna Brozović
1996.	Križevci	Predstavljanje knjige Dore Sečić: Informacijska služba u knjižnici	Marjana Janeš-Žulj
1997.	Bjelovar	Predstavljanje knjige J. Lasić-Lazić: Znanje o znanju D. Sabolović-Krajina: Rad s korisnicima u engleskim i norveškim narodnim knjižnicama Predstavljanje vodiča kroz knjižnice Bjelovarsko-bilogorske i Koprivničko-križevačke županije	Marjana Janeš-Žulj
1998.	Bjelovar	Izvanredna skupština društva Usklađivanje Statuta s novim zakonskim odredbama	Marjana Janeš-Žulj
1998.	Virovitica	M. Rijavec i D. Miljković: Povećajte svoje samopouzdanje Predstavljanje Vodiča kroz knjižnice Virovitičko-podravске županije	Zorka Renić

Marjana Janeš-Žulj

Gradska knjižnica "F. Marković" Križevci

OTVARANJE MJESECA HRVATSKE KNJIGE '98. U KRIŽEVcima

Svečanost otvaranja Mjeseca hrvatske knjige '98. pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture i u organizaciji Knjižnica grada Zagreba održana je 15. listopada u Križevcima, jednom od četiriju gradova (Varaždin, Karlovac, Zagreb i Križevci) koji su prošle godine obilježavali 160. obljetnicu osnivanja ilirskih čitaonica. Pod sloganom *Baštinom u budućnost* u Križevcima je u nazočnosti brojnih kulturnih djelatnika, knjižničara, pisaca, nakladnika, novinara i građana Križevaca priređen cjelodnevni program svečanosti. Svečanost je

započela otkrivanjem spomen-ploče na zgradi Hrvatskog doma u sjećanje na Ilirsku čitaonicu. Spomen-ploču je postavila Matica hrvatska Križevci, a u nazočnosti brojnih gostiju i uglednika, otkrio nam je gosp. Josip Bratulić, predsjednik Matice hrvatske. Posebno nam je drago daje autor teksta spomen-ploče jedan od najvećih živućih hrvatskih pjesnika Dragutin Tadijanović. Također smo imali čast ugostiti svima nama knjižničarima dragu nam gošću mr. Branku Šulc, pomoćnicu ministra kulture, koja nam je u ime Ministarstva otvorila obnovljenu, preuređenu i novim namještajem opremljenu knjižnicu.

Oko 300 ljudi prisustvovalo je glavnoj svečanosti otvaranja Mjeseca hrvatske knjige u velikoj dvorani

Sa svečanog otvaranja Mjeseca hrvatske knjige '98. u Križevcima. Nastupili su Tamburaški orkestar i Mješoviti pjevački zbor Glazbene škole "A. Štriga" iz Križevaca s dirigentom Stjepanom I'ortunom.

Hrvatskog doma u Križevcima. Prisutne su pozdravili domaćini: Marjana-Janeš Žulj, voditeljica Gradske knjižnice, mr. Renata Husinecdogradonačelnica Grada Križevaca i dožupan Koprivničko-križevačke županije gosp. Branko Kolar. Događanja u Mjesecu hrvatske knjige '98. najavila je Anka Katić-Crnković, predsjednica Programskog odbora. Biranim riječima skupu se obratio gosp. Josip Bratulić, autor predgovora programske knjižice Mjeseca hrvatske knjige: *Knjige - baština za budućnost*.

Mjesec hrvatske knjige '98. otvorenim je proglasila mr. Branka Šulc, pomoćnica ministra kulture RH.

Nakon protokolarnog dijela predstavljena je spomen knjiga: *Gradska knjižnica "Franjo Marković" Križevci (1838.-1998.)* autora Marjane Janeš-Žulj i Petra Delića. Knjigu su predstavili recenzenti prof. dr. sc. Aleksandar Stipčević i prof. Ilija Pejić. Dr. Stipčević posebno se osvrnuo na društvene i političke okolnosti sredinom 19. stoljeća i uvjete otvaranja i nicanja ilirskih čitaonica. Stipčević kaže: "Sama činjenica da je grad Križevci osnovao tako važnu domoljubnu kulturnu ustanovu u vrijeme kada je trebalo afirmirati hrvatsku pisanu riječ kao jednu od najvažnijih zadaća hrvatskog preporodnog pokreta govori o važnosti ovoga grada u kulturnim i političkim strujanjima tog prijelomnog razdoblja za hrvatsku povijest...." Prof. Pejić osvrnuo se na važnost takve knjige za knjižničarsku struku, posebno povijest knjižničarstva. Po njegovim riječima knjiga je dobro ilustrirana i "... na najbolji način, na osnovi činjenica, sustavno i kronološki, uz pomoć opsežne literature, prati razvoj i sudbinu ove najvažnije kulturne ustanove u gradu sve do naših dana .... Ovako pregledna, osmišljena na poglavlja podijeljena, stručno i znanstveno utemeljena, znanstvenom

Otkrivanje spomen-ploče na zgradi Hrvatskog doma u Križevcima u kojem se nalazi Gradska knjižnica. **Ploču je otkrio Josip *Bratulić*, predsjednik Matice hrvatske, a obnovljenu i novouređenu knjižnicu otvorila je mr. Branka Side, pomoćnica ministra kulture RH.**

Predstavljanje spomen knjige: *"Gradska knjižnica "Franjo Marković" Križevci (1838.-1998.)"* autora Marjane Janeš-Žulj i Petra Delića. Knjigu su predstavili recenzenti prof. dr. sc. Aleksandar Stipčević i prof. Ilija Pejić.

aparaturom opremljena (bibliografija, kazalo, sažeci) s nekoliko informacijama korisnih podataka (posebice prilog o knjižnici Grkokatoličke biskupije) te funkcionalnim likovnim prilozima obogaćena, knjiga će biti mnogima poticajna, ali prije svega, bit će značajan doprinos našoj knjižničarskoj misli, posebice povijesti knjižnica."

Program otvaranja Mjeseca hrvatske knjige obogaćen je sudjelovanjem Glazbene škole "A. Striga" iz Križevaca s Tamburaškim

orkestrom pod ravnanjem dirigenta Stjepana Fortune, HPD "Kalnik", dirigent Branka Špoljar i recitacijom teksta Fianje Markovića dramskog umjetnika Zlatka Crnkovića.

Istoga dana sudionici svečanosti mogli su razgledati staru spomeničku Knjižnicu Grkokatoličke biskupije u Križevcima i prisustvovati otvaranju izložbe *Biblija u Križevcima* - u povodu 30. obljetnice objavljivanja zagrebačke Biblije. Ovu svakako interesantnu i jedinstvenu izložbu dragocjenih primjeraka biblijskih izdanja otvorio je prof. Dr. Bonaventura Duda, dok je stihove govorio Zlatko Crnković.

Naši gosti su u prostorima knjižnice također mogli razgledati izložbe: *160 godina Gradske knjižnice* i *Križevačko nakladništvo*.

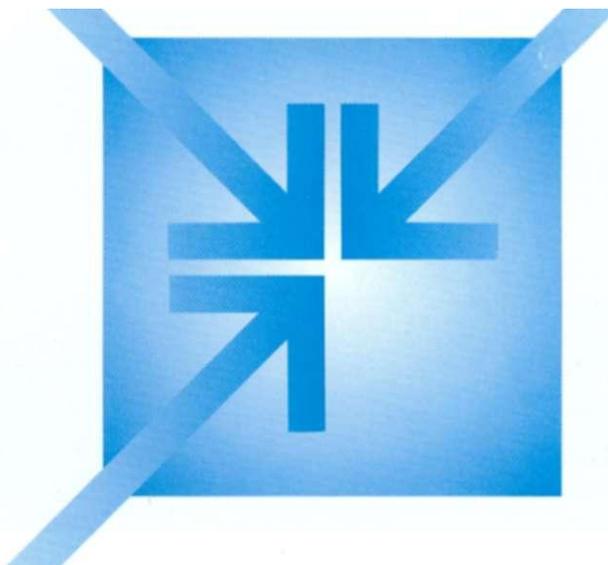
Vjerujem da je raznovrsni i bogati program otvaranja Mjeseca hrvatske knjige '98. u Križevcima toga sunčanog i toplog jesenjeg dana ostavio ugodne dojmove posjetiteljima i svim dragim gostima. Križevci sa svojim *Križevačkim statutima* i poznatom gostoljubivošću uvijek su nastojali biti dobrim domaćinima svakom posjetitelju. Želja nam je da štovatelji knjige i svi koji su vezani uz knjigu i nadalje posjećuju Križevcc. stari povijesni grad s dugom tradicijom knjižničarstva i grad koji vlastitu povijest shvaća na način baštine za budućnost.

A*« otvorenju izložbe Biblija u Križevcima // spomeničkoj Knjižnici Grkokatoličke biskupije u Križevcima.

Hrvatski dom u Križevcima u kojem je smještena Gradska knjižnica "Franjo Marković".

Marinko Iličić

Narodna knjižnica "Petar Preradović" Bjelovar

USKORO RJEŠENJE PROSTORA ZA BJELOVARSKU KNJIŽNICU

Zgrada bivše *Belpane*, stan za pukovnika za vrijeme Vojne krajine, u novije vrijeme ruglo Bjelovara na središnjem gradskom trgu, odlukom Grada iz lipnja 1998. bit će buduće rješenje prostornih problema Narodne knjižnice "Petar Preradović" Bjelovar.

Naime, bjelovarska narodna knjižnica, kao kulturno i informacijsko-knjižnično središte grada i županije, premda u posljednje vrijeme prepoznata kao bitan element društvenog standarda, nije riješila elementarne prostorne pretpostavke svoga rada. Posljedice dugogodišnje nebrige osjećaju se u skućenom prostoru, razbacanosti na četiri lokacije, neriješenom vlasništvu i neodgovarajućem smještaju i okružju neprimjerenih sadržaja.

Kvalitetnom rekonstrukcijom dodijeljene zgrade (1080 m²) zajedno sa saniranom zgradom na Šetalištu dr. Ivše Lebovića, riješit će se dugoročno i cjelovito prostorni problem bjelovarske knjižnice. Rekonstrukcijom ove zgrade, Bjelovar spašava od daljnjeg propadanja objekt spomeničke vrijednosti, a kao sadržaj dobiva suvremenu knjižnicu u središtu grada s programima koji bi, osim tradicionalnih zbirki i službi, nudili i sve odgovarajuće nositelje obavijesti i suvremene tehnologije.

Procjenjuje se da će rekonstrukcija i opremanje koštati oko sedam milijuna kuna, a sredstva će se osigurati iz gradskog, županijskog i državnog proračuna, te pomoći donatora.

Kako zgradu s kraja 18. i početka 19. prilagoditi potrebama 21. stoljeća?

NARODNA KNJIŽNICA "PETAR PRERADOVIĆ" U BJELOVARU

Postojeći objekt na Trgu Eugena Kvaternika II namijenjen za Narodnu knjižnicu i čitaonicu odgovara svojom lokacijom i površinom potrebama knjižnice za odrasle sa studijskom čitaonicom koje propisuju standardi.

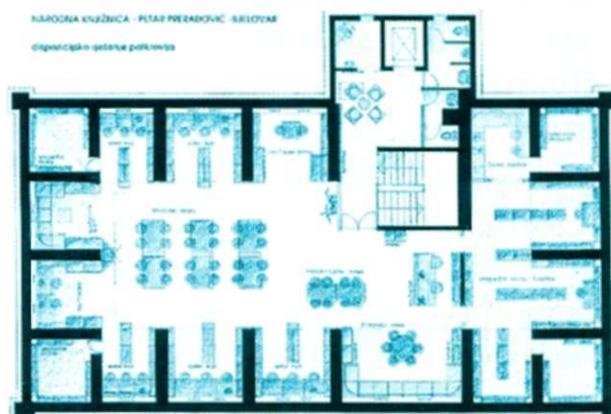
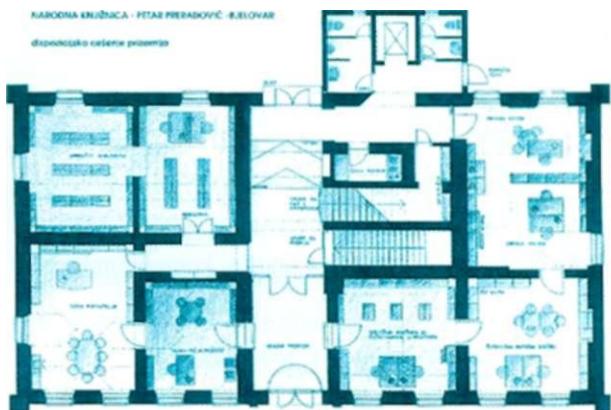
Zgrada ima četiri etaže, dio podruma, prizemlje, kat i potkrovlje a sve ukupne netto površine 1080 m²

Obzirom na starost zgrade te potrebnu konstruktivnu sanaciju uzrokovanu prenamjenom sadržaja, objekt je potrebno adaptirati pa je ova idejna skica dio projektnog programa, kojim se određuju načini unutrašnje obrade svih površina i potrebnih instalacija.

OPIS FUNKCIONALNE ORGANIZACIJE KNJIŽNICE

PRIZEMLJE zauzima površinu 320 m² sa sljedećim sadržajima:

- ulazni hol koji se pregrađuje kako bi se formirao i vjetrobran: vitrina za izložbu, panoi za informacije, tračnice za vješanje, rampa za invalide
- soba tajnika i računovođe ispred sobe ravnateljeve: police, ormar, blagajna, radni stol. garnitura za posjetitelje
- soba ravnateljeva koja služi i kao soba za povremene sastanke osoblja: radni stol, police, ormari, garderoba, AV ormar, stol za sastanke i stolice
- Središnja knjižnica za Češku manjinu u Hrvatskoj: radni stol. police, ormari, garderoba, katalozi (25 ladica), polica za časopise
- Županijska matična služba: 2 radna stola, police, ormar, garderoba, katalog (12 ladica), stol za sastanke i prijem gostiju
- soba nabave i obrade knjiga: 2 radna stola, police, ormari. 2 pomoćna radna stola, matični katalog sa 75 kataložnih ladica klasičnog formata
- Bibliobusna služba sa spremištem knjiga:

2 radna stola, police veće visine (8 korisnih redova) kapaciteta 20.000 svezaka, katalog (25 ladica)
 čajna kuhinja: elementi mini kuhinje, radna ploha
 manje spremište: ormar police
 sanitarije osoblja
 dizalo za osoblje, korisnike i knjige
 stubište za kat i podrum

KAT je površine 360 m² a sadrži ODJEL ZA ODRASLE I MLADEŽ:

podest kata je veće površine pa može biti opremljen izložbenim osvijetljenim vitrinama, tračnicom za vješanje slika, automatima za pića

odjel posudbe: pult sa dva radna mjesta, dodatkom za fotokopirni stroj, polica za brze informacije (planovi grada, geografske karte, imenici i si.), panoi s novim izdanjima knjiga, polica za lektiru, kompjutorsko pretraživanje

slobodan pristup knjigama: jednostrane i dvostrane police za knjige kapaciteta 31.000 svezaka, police za AV graduu, katalogi sa 100 katalognih ladica, 2 stola za rad na kompjutoru, stol knjižničara, police za najtraženije knjige uz prozore, klub garniture za prelistavanje knjiga

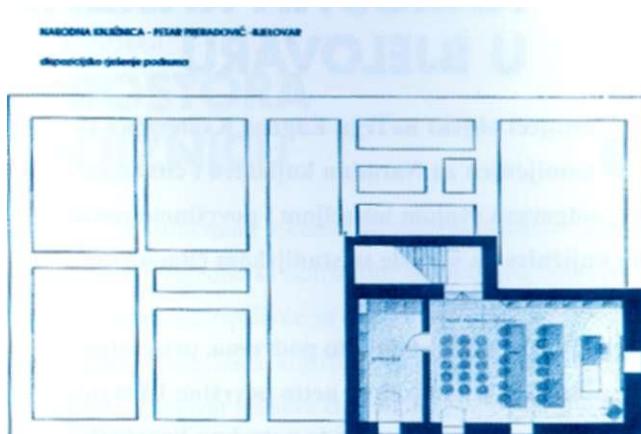
spremište knjiga kapaciteta 18.000 svezaka: police jednostrane i dvostrane veće visine (8 korisnih redova), pomoćni stol i dvije stolice

strojarnica

kotlovnica

POTKROVLJE zauzima površinu 340 m² i sadrži STUDIJSKI ODJEL I ČITAONICU:

studijski odjel i čitaonicu dnevnog i tjednog tiska: stol knjižničara s dva radna mjesta, police za priručnike kapaciteta 8.000 svezaka, katalog s 24 katalogne ladice, stolove za mirni rad, police za časopise za 60 naslova, stalke za tisak za 10 naslova, stolove za studijski rad i čitanje tiska, klub garniture za čitanje tiska, AV ormar

odjel multimedije: 2 stola za multimediju, ormar za AV graduu

slušaonicu glazbe: sjedenje uz mogućnost slušanja glazbe na slušalice, ormar za audio graduu i zavičajnu zbirku, police, ormari sa staklenim vratima, ladičar. stol s 2 stolice

spremište knjige i uvezanih časopisa: police za knjige i uvezane časopise kapaciteta 17.000 svezaka. 2 radna stola

čajnu kuhinju

2 manja spremišta knjiga u kosinama krova s policama prilagođenim visinama

sanitarije za korisnike (M. /. invalidi)

PODRUM je površine 70 m² i sadrži:

klub dvoranu ili učionu za pradhanja: 6 stolova, 30 stolica, izložbene niske vitrine, platno, projektor, TV. tračnice za vješanje

spremište: ormar, police za više namjena

Anne-Morie Bešen

HRVATSKA PUČKA ČITAONICA SUHOPOUSKA

Nakon puno vremena i dugog iščekivanja mjesto Suhopolje, uz pomoć novčanih sredstava Ministarstva kulture te Poglavarstva Općine, dobilo je novoopremljenu Općinsku knjižnicu i čitaonicu "Manja Gubec". Suhopolje, kao relativno malo naselje ima već stogodišnju tradiciju čitanja jer je 1. 11. 1906. godine ovdje otvorena knjižnica i to pod nazivom HRVATSKA PUČKA ČITAONICA SUHOPOUSKA. Prvi fond dobiven je 1907. godine i to od svećenika Ivana Nepomuka Jemeršića, a godinu dana kasnije evidentiran i do današnjeg dana očuvan. Primala je tada knjižnica čak 13 različitih časopisa i bila je organizator kulturnog života mještana. Nakon II. svj. rata u sastavu tadašnje knjižnice osnivaju se različite sekcije: literarno - recitatorska, harmonikaško i folklorno društvo koje i do danas postoji. Samo otvorenje novouređene knjižnice bilo je dana 13. 11. 1998. godine. Općinska knjižnica i čitaonica nalazi se u sastavu zgrade Općine. Toga dana je održan i bogat kulturni program od akademije s djecom iz naše osnovne škole a cijela tematika akademije bila je vezana uz knjigu i uz to je otvoren novi likovni prostor s izložbom slika slikara i akademika Teodora Tricka. Nova knjižnica dakako nam daje veće mogućnosti za ostvarenje različitih književnih susreta i večeri, jer svojom kvadraturom i opremom omogućuje normalan rad. U istom prostoru je i dječja igraonica - pričaonica gdje se pomalo ubrzava njezin rad. a djeca su izuzetno zainteresirana.

Odjel za odrasle fondom je bogat i raznolik, i ispunjava svačije zahtjeve. Tijekom 1998. g. knjižnica je kupila 232 knjige, a od otkupa Ministarstva kulture 499 knjiga, što zahvaljujemo

gospodinu Iliji Pejiću. Nakon otvorenja knjižnice provedena je anketa u Večernjem listu o tome da li su mještani zadovoljni izborom knjiga u novoj Općinskoj knjižnici i čitaonici "Matija Gubec". Odgovora je bilo različitih, no mještani su uglavnom iznimno zadovoljni izborom knjiga od beletristike do stručnih knjiga, a također se pokazalo da čitatelje najviše zanima znanstvena fantastika i beletristika.

Anica Šabarić

ĐURĐEVAC - NOVI PROSTORI ZA KNJIŽNICU I ČITAONICU

Đurđevac je više od sto godina čekao da dobije prikladan prostor za knjižnicu. Dugo su se knjige, dje-latnici i korisnici sudarali, a onda je 1996. godine otvorena nova Knjižnica i čitaonica u Poslovnom centru, uređena po svim standardima struke. Prostor stare Knjižnice preuređenje u Dječji odjel.

Nisu prošle ni dvije godine, a prostori novouređene Knjižnice počeli su se sužavati nabavkom novih polica. Zbog toga je hvale vrijedna akcija grada Đurđevca da otkupi 1998. godine prazne prostore uz Knjižnicu, gdje je u ratnim danima bio smješten Crveni križ.

Adaptacijom toga prostora dobili bismo čitaonicu, studijski odjel i spremište, a u postojećim prostorijama mogli bismo nadograđivati niz polica s knjigama za posudbu.

Nažalost, uređenju tih prostora još se ne može pristupiti zbog opće besparice. Kad se to ostvari, nadamo se da će se uposliti još koji knjižničar, jer za sada rade samo dvije djelatnice na dvije lokacije, a broj poslova i korisnika se povećava iz godine u godinu.

Ilija Pejić

Narodna knjižnica "Petar Preradović" Bjelovar

NOVI IZAZOVI I NAPREDAK

Novoustrojeni Studijski odjel Hrvatske knjižnice "Đ. Sudeta" u Garešnici

Neprijeporna je istina da su naše knjižnice na putu prijelaza od tradicionalnih (mjesto kolektivne memorije društva i čuvari tradicije) prema suvremenim ("mjesto pristupa, susreta i razmjene ideja, mjesto učenja, mjesto intelektualnih poticaja, kreativnosti i otvorenih horizonata" - Dragutin Katalenac), ali i ovu spoznaju treba shvatiti uvjetno, prema okruženju u kojima djeluju. Uz odrednicu transformacije (prcoblike) dotaknuli smo još jednu, čestu i aktualnu, okruženje, posebice na

izazove, ali i opterećenja, promotrimo u kontekstu, u stvarnosti hrvatskog društva.

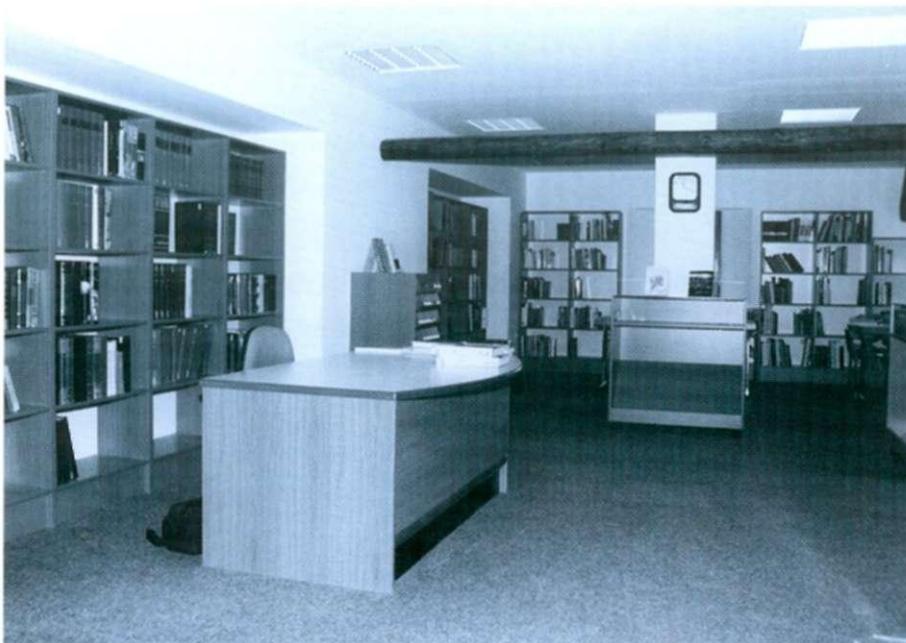
Knjižnica je dio sredine u kojoj djeluje i za koju djeluje, zajednica korisnika, kako onih stvarnih tako i onih potencijalnih. Od nje tražiti, ugledom na svjetska dostignuća, neku nestvarnu revolucionarnost, iluzorno je. posebice u manjim urbanim sredinama, u novoosnovanim općinama, kad za slične projekte nema sluha, a u vremenu gospodarskih kriza bit će ga još i manje, nema stručnjaka

(knjižničara), a osnivači uopće ne shvaćaju ulogu knjižnice, našalosl i u informacijskom vremenu kad je informacija na cijeni. Sve nadahnjujuće misli o knjižnici kao susretištu ljudi, ideja, poticaja, mjestu demokratizacije, otvorenom učilištu, daleko su od nas. Na nama je da svakodnevno prepoznavamo izazove i da olako od njih ne odustajemo. Kaša. tradicija, naša posebnost prodorom novih medija u knjižnice ne može biti osiromašena, upravo suprotno, može biti sačuvana, pohranjena i drugima lako dostupna.

Ovakve misli sam imao na pameti kada smo 1997. krenuli u osnivanje Studijskog odjela Hrvatske knjižnice "Đ. Sudeta" u

Garešnici. Već 1991. g. Posudbeni i Dječji odjel ove knjižnice (sveukupno 280 m²) su preuređeni

i novim namještajem opremljeni, a preuređenje potkrovlja (90 nr) je ostavljeno za bolja vremena. Na našu sreću ona su uskoro i došla pa se 1998. započelo s preuređenjem tog prostora namijenjenog Studijskom odjelu. Poglavarstvo Grada Garešnice je uz pomoć županije osiguralo sredstva za preuređenje (280.000 kuna), a Ministarstvo kulture za

*Studijski odjel s čitaonicom
Hrvatske knjižnice "Đ. Sudeta" u Garešnici.*

kraju jednog stoljeća i početku drugog. Izazovi informatičke, digitalne ere, sveopća globalizacija gospodarstva (prisjetimo se Europske unije i drugih sličnih asocijacija), prekrivenost cijele zemlje informatičkim mrežama, vrijeme permanentnog učenja i učenja na daljinu.... nisu nam trendovi nepoznati, ali opet naglašavam, sve ove poticaje.

kupnju namještaja (160.000 kuna). Opremanje Studijskog odjela povjereno je AG-STUDIJU iz Zagreba. Svi poslovi su dovršeni u veljači 1999. g. Već u ožujku knjižničari ove knjižnice (Ruža Lenac-Brleković, Matija Sekulić i Maja Dizdarević) zajedno s voditeljem ŽMS-e Ilijom Pejićem započeli su s izlučivanjem, prenošenjem i slaganjem knjiga te presigniranjem na knjigama i obilježavanjem inv. brojeva na kataložnim karticama matičnog kataloga o novom razmještaju fonda.

Iako sam, kako sam već rekao, mislio na napredak djelatnosti u ovoj sredini ostvarenjem ovih zamisli o preuređenju i opremanju, nisam zaboravio ono najvažnije: stvorili smo tehničke preduvjete za bolji rad, ali ne znači da će do njega i doći. Povećali smo prostor za 90 nr, opremili ga najsuvremenijim namještajem za referentnu zbirku, ali i za zavičajnu (skrb o tradiciji), predvidjeli instalaciju suvremene tehnologije (multimedije i interneta - što će uskoro biti i ostvareno)...

Stvorili smo uvjete za izložbene i slične aktivnosti (predstavljanje knjiga, susreti s piscima). Posudbeni odjel, dosad pretrpan s knjigama slaganim u dva reda, sada je rasterećen, jer je oko 2.000 svezaka preneseno u Studijski odjel. Početkom 1999.g. na Dječjem odjelu je započela raditi nova djelatnica (Maja Dizdarević). Svjesni smo da bez ovih ulaganja i akcija do napretka sigurno ne bi ni moglo doći.

Napredak je ipak prvenstveno među ljudima, sposobnim, vrijednim, otvorenim novim tehnologijama, koji ih znaju kritički vrednovati, uzimajući ono najbolje za sebe. U garešničkom slučaju unos i obrada fonda od 21.773 svezaka knjiga (stanje na kraju 1998. g.), a posebice predmetna obrada, stalna otvorenost korisnicima bilo daje riječ o posjetiocima čitaonice ili o učenicima, studentima ili pak o visokoobrazovanim članovima, organizacija raznih predavanja, tribina, predstavljanje knjiga, izložbi... Informatizacijom cjelokupne djelatnosti knjižnice tijekom ove godine veći dio poslova bit će

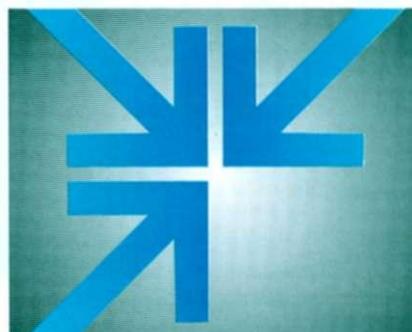
obavljen, ponajprije obrada fonda i stvaranje kataloga (abecedni, stručni i predmetni). Resursi koje posjeduju nisu mali, ali je iskoristivost nedovoljna pa će svatko nastojanja biti tako i usmjerena. Ako pak živimo u informatič-

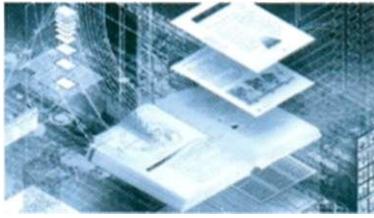

*Studijska čitaonica Hrvatske knjižnice
"D. Sadeta" u (i)arešnici.*

kom vremenu, onda je informacija iznimno važna, ali informacije u knjigama nerijetko su zastarjele pa će se morati više nabavljati periodike, uvezivati je i obrađivati. Novi mediji su znatno ažurniji i od časopisa pa će i to biti poticaj ustroju novih zbirki uz već postojeće.

Rezultati neće izostati. Veća cirkulacija informacija i publikacija, veći broj članova: knjižnica će stvarno postati mjesto živog susreta i razmjene ideja, mišljenja, mjesto učenja i kreativnosti, mjesto ugodna i duhu korisna boravka.

Slično drugim, i u našoj. Bjelovarsko-bilogorskoj županiji, čak 30% područja je nepokriveno mrežom knjižnica. Još 1994. g. uputili smo

novoustrojenim općinama dopis o potrebi osnivanja novih knjižnica ili obnovi rada već prije osnovanih pa naknadno ukinutih. U organizacijskom pogledu bile bi ogranci većih gradskih knjižnica ili samostalne. Među prvima odgovorile su općine Nova Rača i Hercegovac. U Novoj Rači knjižnica je započela s radom u novouređenom prostoru 1996. g.

I Hercegovac je veliko urbano središte s dugom kulturnom tradicijom vezanom uz knjigu i čitanje. Dovoljno je prisjetiti se rada Hrvatske čitaonice koja djeluje od 1925. g. Osnivanjem knjižnice htjeli smo tu djelatnost unaprijediti, profesionalizirati.

Sretna je okolnost što smo naišli na ljude u Općini koji su projekt prihvatili, pronašli i preuredili prostor, a Ministarstvo kulture je osiguralo sredstva za njegovo opremanje. Iako je 5.2. 1998. g. svečano predana korisnicima nova Hrvatska knjižnica Općine Hercegovac. Smještena je na 110 nr u prizemlju Češkog doma. Uz slobodan pristup policama u istom su prostoru i čitaonica s 12 sjedećih mjesta i kutak za predškolce (za manje grupe do desetero djece).

Počeli smo doslovno od početka, poklonima matične knjižnice iz Bjelovara (150 sv. knjiga) i Češke besede iz Hercegovca (100 sv. knjiga). Hrvatska čitaonica se našoj zamolbi za pomoć odazvala sa 100 svezaka.

Hrvatska knjižnica Općine Hercegovac.

Kutak za predškole i niže pučkoškolce Hrvatske knjižnice u Hercegovcu.

Značajan doprinos u izgradnji fonda dali su Bjelovarsko-bilogorska županija (25.000 kuna), Ministarstvo kulture (28.000 kuna) i Općina Hercegovac (10.000 kuna). Na kraju 1998. g., dakle poslije godinu dana, u knjižnici je 1.700 svezaka knjiga (priručnici, stručne knjige, beletristika, dječje knjige, slikovnice) i pedesetak kompleta igračaka. Sve knjige su inventarizirane, tehnički obrađene, a polovica ih je i stručno obrađena (formalno i stvarno).

planu. U nabavi i izgradnji fonda djelatnicima knjižnice (Renati Bek koja je od lipnja 1998. na porodiljnom, a otada je mijenja Tihomir Pokopac) i uopće u poslovanju pomagao je Ilija Pejić, voditelj ŽMS-e. Na kraju 1998. g., dakle poslije deset mjeseci rada, knjižnica je imala 140 članova (90 učenika, a ostalo su odrasli) iako je tek 20 sati bila tjedno otvorena, susrete s Mladenom Kušecom i Marijom Drobnjak-Posavec. dvije pričaonice, nekoliko

Referentna zbirka Hrvatske knjižnice II Hercegovcu.

Informatizacijom djelatnosti tijekom 1999. g. (sredstva su osigurana) bit će to uzor knjižnica mnogim općinama koje kane takve ustanove osnovati.

Uz knjige na hrvatskom jeziku oko 300 svezaka je na češkom. U sređivanju češke knjige pomogla je Panika Stehna.

Izgradnja fonda je težak, zahtjevan i dugotrajan proces. Mislimo da ćemo tek za pet godina imati izgrađen fond od 5.000 - 6.000 svezaka, idealan za ovakve općine do 5.000 stanovnika, razumije se. ako bude išlo sve po

dječjih igraonica, nekoliko izložbi dječjih radova (likovnih i literarnih) te dvije zapažene izložbe akademskih slikara Dragice Cvck-Jordan i Milana Pavlovića.

Danas, samo godinu dana poslije, vidimo da su naše procjene bile točne : građani su njezinim postojanjem i radom oduševljeni, često su njezini gosti i korisnici, a bržom izgradnjom fonda te uvođenjem novih tehnologija (multimedija i internet), bit će još zadovoljniji, uviđajući da za potrebne informacije i publikacije ne moraju više putovati u druga, veća mjesta.

Zdenka Venus-Miklić

PONOVO SE RAĐA KNJIŽNICA BJELOVARSKJE GIMNAZIJE

Knjižnica bjelovarske Gimnazije, uz Narodnu knjižnicu "Petar Preradović", najstarija je knjižnica u gradu. Njezine začetke nalazimo 1858. godine u Maloj realci, a o kontinuiranom postojanju knjižnice može se govoriti od 1876., kada je Mala realca postala Kraljevskom malom realnom gimnazijom.

Stodvadesetogodišnja povijest knjižnice bjelovarske Gimnazije imala je svojih svjetlijih i tamnijih trenutaka. Kroz fond knjižnice mogle su se pratiti povijesne, ekonomske i socijalne promjene u državi i samoj školi, mogla se vidjeti briga i odnos prema knjizi. To je uvelike ovisilo o knjižničarima, a još više o ravnateljima. Osobito loše stanje nastupilo je reformom školstva sredinom sedamdesetih godina i prestankom postojanja prave Gimnazije krajem 1977. Otada pa do 1993. knjižnica se tri puta selila, svaki puta u sve manji i nefunkcionalni prostor. Kada se 1993. godine prišlo ponovnom osnivanju Gimnazije, jedan od uvjeta za njenu registraciju bio je i postojanje knjižnice. Zalaganjem ravnatelja pok. Mire Medugorca knjižnica se vratila u prostor u kojem je desetljećima bila smještena, ali taj je prostor bio premalen za čitav fond, pa se u ljeto 1996. godine prišlo proširenju knjižnice. Postojećoj prostoriji dodana je još jedna, tako da je iskoristiva površina iznosila 70 nr. Postavljena je i nova rasvjeta, ali Županija, koja je snosila sve troškove (oko 60.000 kuna), nije te godine imala sredstava i za opremu. Konačno u kasnu jesen 1997. godine stigao je i namještaj (u vrijednosti od 92.000 kuna, također iz županijskog proračuna), i sve one knjige koje su gotovi dva desetljeća stajale u kutijama, mogle su ponovo ugledati svjetlo dana. Na policama se našlo oko 12.000 svezaka. Pored obvezatne učeničke literature u fondu je bilo i dosta stručne literature, koja je, doduše, iz nekih struka bila vrlo zastarjela. I tada, kada je knjižnica bila sredena po UDK, izvršena revizija fonda i sve bilo spremno za svečano otvorenje, u noći s 31. ožujka na 1. travnja 1998. dogodio se najveći "kulturocid" u povijesti grada Bjelovara. Knjižnica Gimnazije, u koju je, zbog prethodnog požara, u kojem su bili zapaljeni školski imenici, bila izmještena zbornica, izgorjela je u ponovljenom podmetnutom požaru. Izgorjela je polovica sveukupnog fonda, a najveću je štetu pretrpio fond iz hrvatske

književnosti (nestala su sva djela hrvatskih pretpreporodnih i preporodnih pisaca), fond iz povijesti, a nestala je i gotovo čitava referenta zbirka.

Prošloga ljeta, zajedno s obnovom čitave zgrade Gimnazije, obnovljenje i prostor knjižnice, a u veljači ove godine prostor je opremljen namještajem. I obnovu i nabavku namještaja financiralo je Ministarstvo prosvjete i športa. Sada smo opet na početku, a najveći problem je formiranje

fonda. Neposredno nakon požara prof. Ilija Pejić, voditelj Matične službe, poslao je dopis svim županijskim knjižnicama s molbom za pomoć. Na žalost, odaziv je bio slab. Prvu donaciju dobili smo od vinkovačke knjižnice, koja je i sama doživjela istu sudbinu, zatim su prispjele donacije iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Gradske i sveučilišne knjižnice u Rijeci, te šibenske i bjelovarske knjižnice. Bilo je još nekoliko manjih privatnih donacija i donacija bjelovarskih političkih stranaka, a osobito vrijednu donaciju od 150 knjiga

poklonila je prof. Vesna Posavec. U njoj je dosta naslova nestalih u požaru kao i djela hrvatskih pisaca tiskanih i/među dvaju svjetskih ratova. II. i VII. gimnazija iz Zagreba poklonile su 350 djela, uglavnom školske lektire.

a Grafička škola iz Zagreba 100 knjiga iz kolekcije Pet stoljeća hrvatske književnosti. Cijeli ovaj proces prikupljanja knjiga iz donacija prati istovremeno obnavljanje knjiga spašenih i/ požara, za koje Županija doznačila 10.000 kuna.

Iz svega iznesenog vidljivo je kako se ne može govoriti o planskom formiranju fonda, osobito u trenutku kada Ministarstvo ne dostavlja školama ni sredstva za materijalne troškove. Osim toga i nabava je literature centralizirana, jer Ministarstvo otkupljuje knjige koje potom preko županija raspoređuje školama. Većinu otkupljenih knjiga čini lektira, a škola nema sredstava za nabavu stručne literature za kojom u našoj školi postoji velika potreba. Uza sve ove probleme, nadamo se kako bi do kraja ove kalendarske godine knjižnica mogla imati 4.000 do 5.000 što poklonjenih što obnovljenih knjiga. U planu je i informatizacija knjižnice, za koju će sredstva dati Županija. Ostvare li se ova očekivanja, gimnazijska bi knjižnica - stoje prije požara i bila namjera - postala oglednom knjižnicom.

Marinko Iličić

Narodna knjižnica "Petar Preradović" Bjelovar

IZGORJELA KNJIŽNICA GIMNAZIJE U BJELOVARU

Mi kulturni djelatnici, posebice knjižničari koji izravno skrbimo o knjižnom blagu, izražavamo svoje ogorčenje i gnjev nad vandalskim činom paljenja zbornice i knjižnice Gimnazije Bjelovar. Knjižni fond, izgrađivan od njenog postanka do danas, stoje više od jednog stoljeća, posjedovao je oko 14.000 svezaka knjiga hrvatske i svjetske književnosti te stručnu literaturu iz svih područja ljudskog znanja i djelovanja. Naročito je vrijedna zbirka starih i rijetkih knjiga koje sežu još iz 16. stoljeća.

80.000 svezaka vinkovačke knjižnice izgorjelo je 1994. od zapaljive neprijateljske granate dok je knjižnica bjelovarske Gimnazije izgorjela u miru bez odjeka naše javnosti. Kad je prije nekoliko dana izgorjela zbornica odjek je bio otprilike jednak paleži jednog štaglja. Samo oni koji osnivaju knjižnicu, znaju koliko truda, brige i znanja treba da bi se formirao i najmanji inicijalni, ali respektabilan fond, a kamoli fond od 14.000 svezaka. Tko je počinitelj, drugorazredno je pitanje. Librocid je već počinjen. Pravo je pitanje da lije do toga trebalo doći. Upozorenja knjižničarske struke o boljem odnosu prema knjižnicama i utemeljenosti na stručnim principima, profesionalizaciji, te ukupno boljoj zaštiti knjižnih fondova slabo se poštuju. Primjera radi, zar se trebalo čekati desetljećima da bi se zamijenile

električne instalacije u matičnoj zgradi bjelovarske narodne knjižnice. Pravo je čudo da do požara nije već odavno došlo. Srećom tek ovih dana to pitanje se kvalitetno rješava. Međutim, zapitajmo se u kakvim uvjetima djeluje Dječji odjel Knjižnice gdje su stare električne instalacije također velika opasnost za fond. Posudbeni odjel za odrasle, gdje je 45.000 svezaka, djeluje u neprijemnom okruženju disko-kluba i ugostiteljskog objekta iz kojeg sukljaju dim i alkoholne pare. Kad je takvo stanje u matičnoj knjižnici, možete zamisliti preventivnu zaštitu u manjim knjižnicama. Nije zanemariv ni dosta prisutan antiintelektualistički stav potican i od lokalnih medija. Npr. urednici naše radiopostaje jednostavno su protjerali emisiju o novini knjigama, stoje pokazatelj posvemašnje komercijalizacije medija i marginalizacije ove djelatnosti.

DMET-
ZAR U
RSKOJ
ZIJU

DANAS NOVI
PODLISTAK

BIO-TEROR:

Gram
bakterija

TR. 17. - 19.

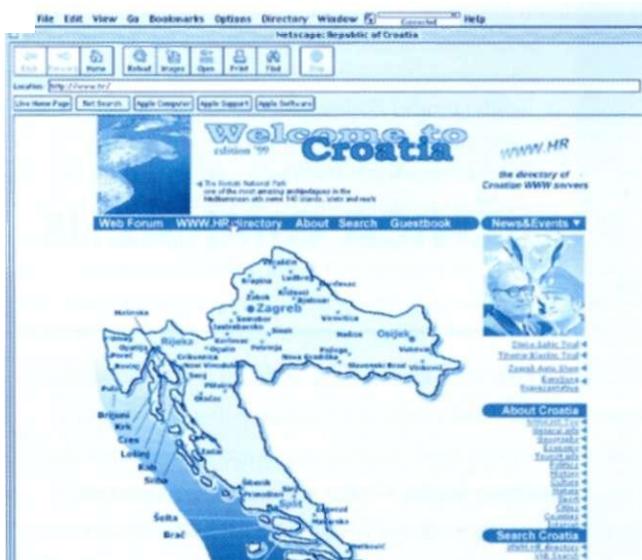
Ilija Pejić

Nrodna knjižnica "Petar Preradović" Bjelovala.

IZAZOVI NOVE INFORMATIČKE ERE I ŠKOLSKE KNJIŽNICE

Uvijek kad smo govorili o izazovima novog vremena, o informatizaciji knjižnica, pomišljali smo ponajprije na narodne, jer one su po riječima D. Katalenca, vrsnog poznavatelja ove problematike, "jedan od najkreativnijih i najprogresivnijih dijelova hrvatskog knjižničnog sustava otvoren inovacijama, novim tehnologijama..." A školske i specijalne uvijek su ostajale po sirani.

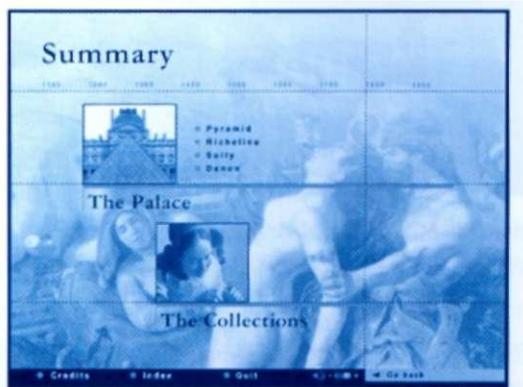

Početna stranica za pretraživanje podataka o Hrvatskoj na internetu. Adresa: <http://www.hr>

Sama pak informatizacija knjižnica nema na ovim prostorima dugu svoju povijest, točnije ni jedno desetljeće. Godine 1990. Narodna knjižnica "P. Preradović" iz Bjelovara i Pučka knjižnica iz Daruvara nabavljaju prva računala i instaliraju CROLIST. Međutim, mnoge od narodnih knjižnica ostale su izvan tog kakvog takvog sustava pod vodstvom NSK-a razvijajući svoje vlastite programe (npr. MEDVED Knjižnica i čitaonica Medveščak, METEL Gradska knjižnica "M. Ožegović" iz Varaždina). Neke od knjižnica iz sustava CROLIST u najnovije vrijeme izlaze i preuzimaju već spomenute programe. Matična knjižnica iz Bjelovara također se odlučila

za METEL. Preostale narodne knjižnice (Grubišno Polje, Garešnica, Čazma, Hercegovac, Daruvar) također će koristiti taj program u svome poslovanju. Mislimo da ćemo ih sve do kraja 2000.g. informatizirati. Programi financiranja su napravljeni te osnivačima i Ministarstvu kulture na vrijeme dostavljeni.

Školske knjižnice su se koristile djelomično CICTBAN-om (ISIS), ali zbog njene zastarjelosti i one prelaze na modernije programe u WINDOWS okruženju. U Bjelovarsko-bilogorskoj županiji informatizacija ovih knjižnica započinje 1998.g. kada Tehnička škola Daruvar za svoju knjižnicu nabavlja METEL WIN 16 i cjelokupni rad kompjutorizira do ožujka 1999.g. Ovim tragom polazi i Osnovna škola iz Rovišća pa će do kraja lipnja i ova knjižnica biti informatizirana. Uviđajući sve prednosti nove tehnologije (pohrana fonda, ispravna inventarizacija, mogućnosti raznih statističkih pregleda, brzina nalaženja određene publikacije i informacije, brzina posudbe, evidencija o članstvu...), ravnatelji mnogih osnovnih i srednjih škola počeli su se javljati, lako je riječ o neznatnim sredstvima, nismo mogli sve škole uvrstiti u ovaj projekat. Za ovu godinu Bjelovarsko-bilogorska županija preko

Multimedijalni CD putem kojega je posredovan "posjet pariškom muzeju Louvre."

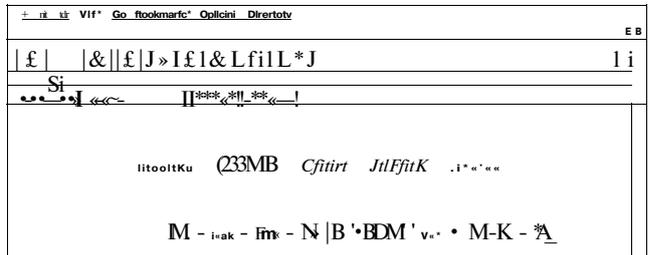

Virtualni muzej i virtualne knjižnice također su dostupni predstvom Interneta.

svog Ureda za prosvjetu i kulturu, a zahvaljujući ponajprije dr. Vladimiru Strugaru, osigurat će 80.000,00 kuna za nabavu informatičke opreme i instalaciju programa METEL WIN 16 za četiri osnovne škole u Bjelovaru, OŠ u Čazmi, OS u Ivanskoj te za Gimnaziju u Bjelovaru.

Zašto knjižnice ovih škola? Odgovoriti i nije teško. Knjižnice u ovim školama imaju opsegom značajne i prilično sređene fondove, a drugo, i najvažnije, u ovim knjižnicama rade knjižničari s odgovarajućom knjižničarskom spremom, diplomirani knjižničari i knjižničari. To nam je jamstvo da će se brzo opravdati uložena sredstva i da neće nabavljena oprema stajati godinama neraspoređena. U narednim godinama bit će na isti način informatizirane i ostale školske knjižnice, selektivno, kako budu dostizale tražene uvjete. Već sada je više

nego izvjesno da će sljedeće godine u program biti uvrštene knjižnice osnovnih škola u Daruvaru, Garešnici, Grubišnom Polju, Siraču i Velikom Trojstvu, a od srednjoškolskih Tehnička i Obrtnička škola u Bjelovaru.

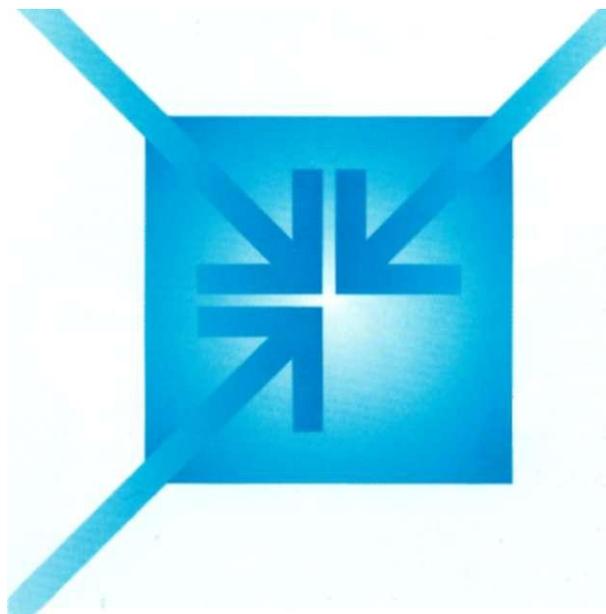

Iretražnik Yahoo mi kojem se pretražuju indeksi milijuna Webstranica.

Nova informatička oprema i informatizacija, kao i drugi poslovi preuređenja i opremanja novim namještajem knjižnica, npr. Osnovne škole Trnovitica (Velika Trnovitica), IV Osnovne škole u Bjelovaru te Gimnazije u Bjelovaru (koja je 1.4. 1998. u podmetnutom požaru znatno nastradala), samo su preduvjeti boljem radu, a da li će do napretka i doći, ovisi ponajprije od knjižničara i njihove spremnosti da odgovore na izazove, da se predaju radu. Na kraju, cilj je kao i drugdje isti: knjižnica će postati živo susretnište učenika i učitelja, mjesto učenja, mjesto poticaja, mjesto druženja i radosti, mjesto suvremenijih oblika nastave.

Multimedijalni CD s temom povijesti umjetnosti.

Mirjana Ailinović, OS Rovišće

METEL WIN U OSNOVNOJ ŠKOLI ROVIŠĆE

O pćpoznata je stvar da su školske knjižnice u nezavidnom položaju u odnosu na ostale tipove knjižnica. Nisu samostalne, njihovim voditelji često su nestručnjaci, a o nedostatku novčanih sredstava da i ne govorim. Dakle, raditi u osnovnošk-

No, ono što me posebno raduje jest METEL WIN, najnoviji program za knjižnice koji su osmislili i oživotvorili kolege iz varaždinske Gradske knjižnice i čitaonice "Metel Ožegović". Namijenjen je svim tipovima knjižnica, uz određene prilagodbe.

Program se sastoji od nekoliko modula koji obuhvaćaju sve važnije poslove knjižničara: od inventarizacije i katalogizacije do evidencije članova i posudbe. Dok se klasičnim načinom obrade knjiga

gubilo dosta vremena na tahničku obradu, inventarizaciju i katalogizaciju, sad je to sve omogućeno jednim unosom podataka o knjizi, a samo evidentiranje obavlja se u UNIMARC zapisu. Svaki knjižničar vrlo dobro zna da je to velika ušteda vremena. Odmah po unosu knjiga je spremna za posudbu. Ispisivati se mogu naljepnice s linijskim kodom, glavni i sporedni kataložni listići, signature naljepnice, knjiga inventara i slično. Također je moguće ispisivati tematski bilten, ili bilten prinova i slično. Pomoću ovog programa moguće je i otpis knjiga.

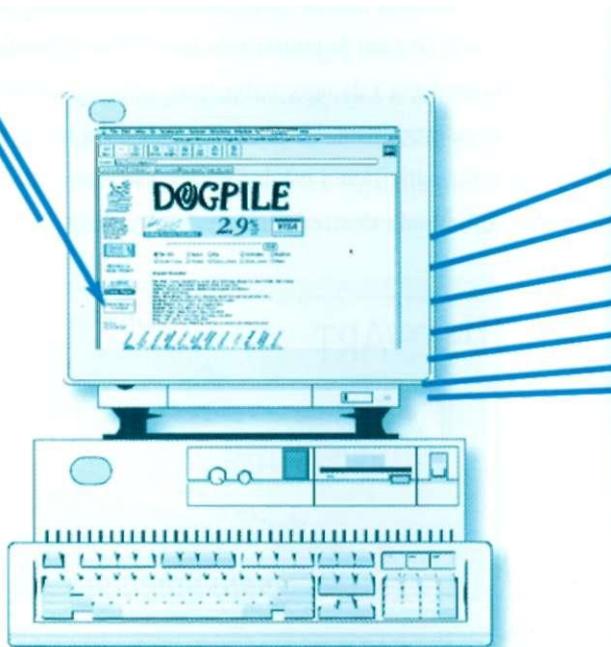
Kod evidencije članova unose se svi potrebni podaci o članu, a moguće je dobiti ispis po

Metapretražnik DOGPILE pomoću kojega je moguće istovremeno pretraživanje kroz 14 datobaza.

skoj knjižnici nije baš lako kao što se na prvi pogled može učiniti. Uz stručni posao vezan uz nabavu i obradu knjiga, izradu panoa i plakata, organizaciju izložaba, rad s knjižničarima, distribuciju časopisa, udžbenika i tko zna čega još, izgleda najmanje vreme ostaje za neposredni odgojno-obrazovni rad s djecom, unapređivanja čitanja, ankete i slično.

Čini se, ipak, da neke stvari kreću nabolje. U prilog tome govori činjenica da se o školskim knjižnicama sve više piše, da se i šk. knjižničare pita što im teba, knjižnice čak godišnje dobiju i izvjestan broj lekturnih djela (ja sam, za sada, zadovoljna naslovima, iako ne i brojem primjeraka).

godištima, po razredima (ili socijalnoj strukturi u drugim tipovima knjižnica), kao i top liste čitatelja te naljepnice za članske iskaznice sa ili bez linijskog koda.

Posudba je također specifični dio posla koji je oduzimao dosta vremena, osobito u školi, kad se za vrijeme jednog odmora u knjižnici nade i dvadesetak ili trideset nestrpljivih klinaca željnih knjige (a svima se žuri, jer odmor je kratak). Sve teče mnogo brže i sigurnije s ovim programom. Posuđuje se pomoću ručnog čitača BAR-koda. Tijekom posudbe na zaslonu su vidljivi svi podaci o korisniku i knjizi, a sve su vrste zabuna, npr. zamjena kartice i si., izbjegnute.

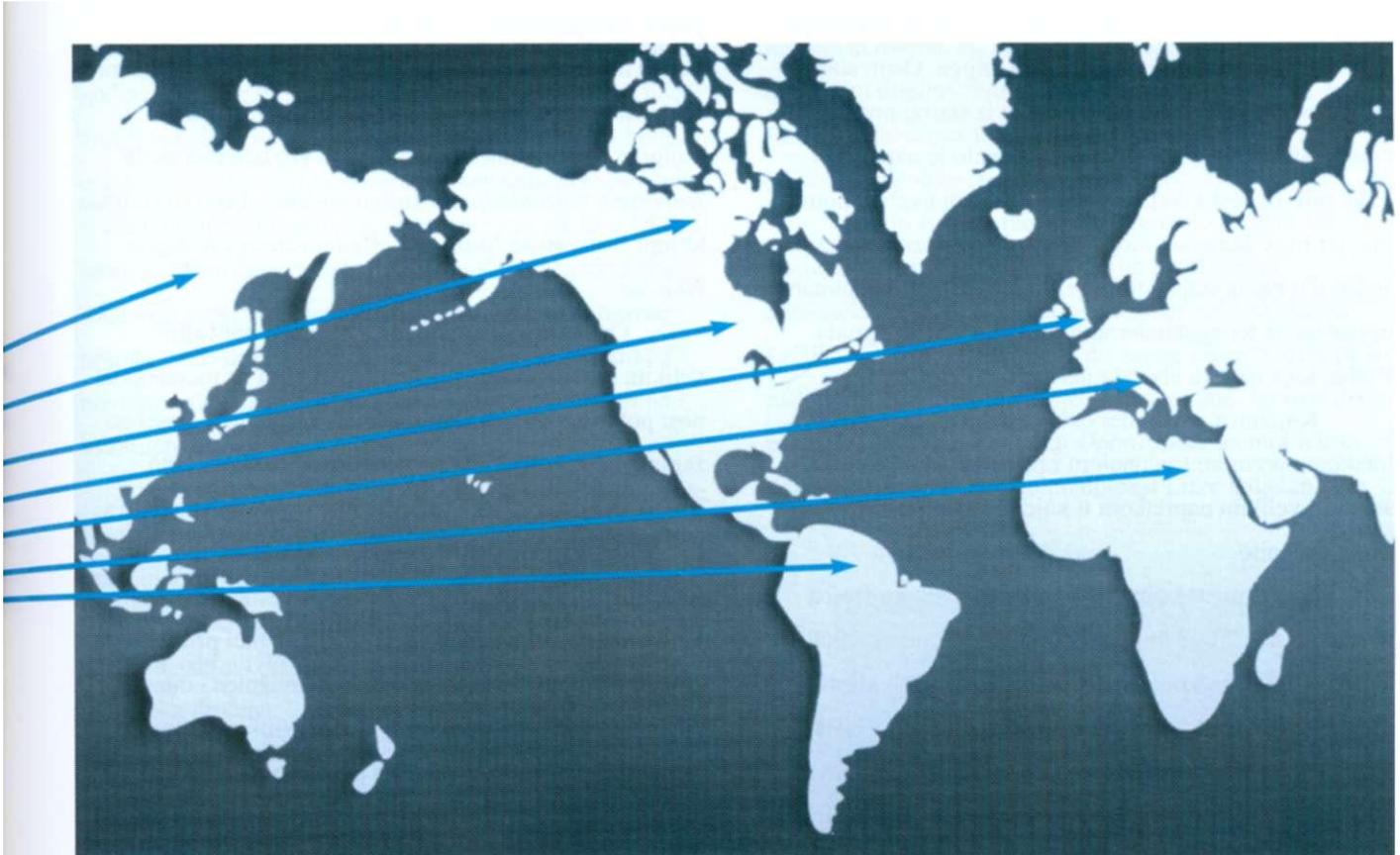
Osim toga, moguće je u svakom tranutku znati gdje je koja knjiga, razervirati je ako je potrebno, izlistati npr. najbolje čitatelje, vidjeti koji je naslov najtraženiji u određenom razdoblju itd.

U praksi su osobito zanimljiva i korisna još dva modula: modul pretraživanja i administrativni modul. Pretraživati možemo po ključevima ili pomoću hiperpretraživača, a svako pretraživanje daje popis

pronađenih pojmova s prikazanim cjelokupnim zapisom i mogućnošću uvida u to gdje se koji primjerak knjige nalazi, od kada do kada, te može li se izdati.

Administrativni modul važan je za dnevno ažuriranje podataka, ispise statistika, top liste, obradu opomena.

Služeći se odnedavno ovim programom, moram priznati da konačno imam osjećaj da smo na pragu trećeg tisućljeća. Mnogo više vremena ostaje mi za rad s djecom, više komuniciramo. Pokušat ću unaprijediti čitanje, učenike još više zainteresirati za knjigu i tako im pomoći da se jednoga dana lakše snađu u novim sredinama i da se, uz redovno školsko obrazovanje, i samoobrazuju. U tu svrhu potreban nam je internet, ali to je već građa za neki novi članak.

Priključenjem knjižnice na internet moguće je pretraživanje baza podataka bilo gdje u svijetu.

Nataša Svaco

OS Grgura Karlovčana Đurđevac

KNJIŽNICA OSNOVNE ŠKOLE GRGURA KARLOVČANA ĐURĐEVAC

Knjižnica Osnovne škole Grgura Karlovčana osnovana je 1966. godine i od tada djeluje u sastavu škole. Do nedavno je bila smještena unutar prostora glavne školske zgrade u prostoriji od svega 12 m², stoje u svakom slučaju premali prostor za smještaj školske knjižnice.

Nakon dugogodišnjeg problema neodgovarajućeg smještaja, knjižnici je godine 1998. dodijeljena posebna zgrada unutar školskog dvorišta, veličine I 12 nr, u kojoj se moglo primjereno smjestiti sve police s knjigama. Budući je prostor sada mnogo veći, knjižnica je postala i čitaonica za one koji žele čitati i proučavati odedene teme.

Namjensko opremanje knjižnice moguće je provoditi u etapama, već prema prilivu sredstava. Jedan dio namještaja škola je nabavila iz svog financijskog fonda, kao što su: kataložni ormarić, ormar za enciklopedije, stalak za časopise, te kolica za knjige. Osim starih polica za knjige koje su premještene iz starog prostora u novi, poduzeće li LAK Đurđevac obećalo je napraviti i pokloniti još šest takvih polica. To bi nam uvelike pomoglo, jer bi se korisnici mogli preglednije služiti knjigama. Jedan dio namještaja (stolovi i stolice) dar su humanitarne organizacije Kriegskindernothilfe iz njemačkog grada Rotha, koja nam je obećala još stolova i stolica.

Knjižnica je također osuvremenjena kompjutorskom opremom (računalom i pisačem), što se može smatrati velikim napretkom u knjižničarstvu osnovnih škola općenito.

Prema postojećim knjigama inventara knjižnica posjeduje oko 7.000 knjiga u učeničkom fondu i 1.900 knjiga u nastavničkom fondu. Učenički fond se klasificira prema oznakama M, D, I, N a nastavnički prema UDK klasifikaciji. Knjigama se uspisuje signatura na osnovu koje se smještaju na police i provodi tehnička obrada. Knjižnica prima nekoliko časopisa (Modra lasta. Priroda,

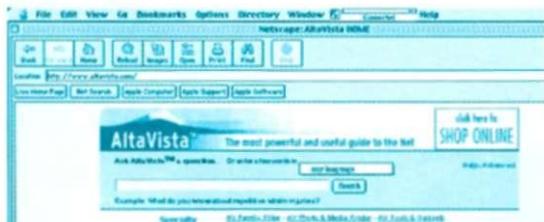
Hrvatski zemljopis, Gospodarski list, Tehnička kultura. Ekološki glasnik, Hrvatske šume. Napredak, Jezik, Strani jezik).

Knjižnica je otvorena za posudbu svakog radnog dana od 8 do 14 te obuhvaća obje smjene nastave. Za evidenciju posudbe još uvijek se koristi kartoteka po odjelima te prezimenima korisnika.

Nove knjige nabavljaju se uglavnom poklonima, te manjim dijelom vlastitim sredstvima škole. Iako se u zadnje vrijeme fond obvezne lektire počeo obnavljati, potrebe za knjigama, kako lektirom, tako i stručnom literaturom, još uvijek su vrlo velike.

U knjižnici djeluje grupa mladih knjižničara u kojoj svi vrlo predano i zainteresirano sudjeluju u posudbi knjiga učenicima, obrađivanju i poslagivanju knjiga na police, obilježavanju raznih obljetnica i povijesnih datuma, te uređivanju panoa. U knjižnici se također organizira i upoznavanje učenika prvih razreda s knjižnicom i knjigom. Ove godine anketirali smo sve učenike škole *Izaherimo najzanimljiviju knjigu godine* i djeca su izabrala knjigu Ivane Brlić-Mažuranić *Čudnovate zgode šegrta Hlapića*.

Ovom prilikom knjižnica se može pohvaliti velikim razumijevanjem i suradnjom koju za njenu djelatnost pokazuje uprava škole, tehničko osoblje te posebno zanimanjem i savjetima ravnateljice naše škole Jane Vuljak. Knjižnica OS Đurđevac ima uspješnu suradnju s Gradskom knjižnicom i čitaonicom, što može zahvaliti susretljivosti kolegica Anice Šabarić i Vesne Brozović. Veliku pomoć u stručnim savjetima knjižnici pruža kolegica Ljiljana Erncić iz matične knjižnice i čitaonice "Fran Galović" iz Koprivnice. Ovom prilikom želim se svima spomenutim zahvaliti na nesebičnoj suradnji i pomoći.

Denis Ostrošić
OS Eugena Kumičića Slatina

KNJIŽNICA OSNOVNE ŠKOLE EUGENA KUMIČIĆA

Osnovna škola Eugena Kumičića trenutačno ima preko 900 učenika od kojih čak 500 redovito koristi našu knjižnicu i čitaonicu. Moram napomenuti kako je fond početkom devedesetih bio poprilično zapušten, a situaciju je do kraja pogoršao rat.

Izmjenjivali su se ljudi na mjestu knjižničara, nove knjige nisu inventarizirale, ili ne onako kako bi trebalo, dio inventurnih knjiga je nestao, dio je fonda izlučen, zagubljeni su popisi izlučenih knjiga, zatim je došlo do miješanja fonda naše škole i spašenog dijela fonda knjižnice iz devastirane osnovne škole u Voćinu, a jedan mali dio je vjerojatno na različite načine otuđen.

Knjižnica je bila smještena u dvije školske zgrade, tri puta je nužno preseljavana pa je došlo do razdvajanja tadašnje škole (1800 učenika) na dvije, pa tako i fonda.

Poslije svih nedaća tijekom nekoliko posljednjih godina, došlo je do usustavljenja rada. Najvažnije je bilo vratiti učenike knjizi i knjižnici i omogućiti im što bolje uvjete za to. Dobrom suradnjom s ravnateljem i stručnom službom uspio sam pribaviti uglavnom sve naslove lektire (dobro znamo da se uvođenjem hrvatskih programa stari fond više nego prepолоvio) što zadovoljava kvalitativne potrebe naše škole (uz relativno dobar izbor periodike i novijih naslova s područja odgoja i obrazovanja), ali ne i kvantitativne.

Pored dobre suradnje i interakcije s učiteljima, nastavnici i stručnom službom, u knjižnici se održavaju različiti književni susreti, nastavni sati i video projekcije, učenici pripremaju seminare, koriste čitaonicu, upoznaju se s tematskim izložbama, a pri knjižnici djeluje i glumačka družina. Suradujemo i s Gradskom knjižnicom te drugim kulturnim ustanovama i udrugama.

Naši učenici svake godine imaju priliku susresti se s nekim od hrvatskih književnika (A. Gardaš, P. Kanižaj, V. Stahuljak, S. Tomaš, J. Čunčić-Bandov, S. Skrinjarić), a

mnogi od njih i sami čine prve pjesničke, literarne i novinarske pokušaje. Kao razglednicu njihova rada šaljem vam prvi broj našeg lista *Veliki odmor*, u kojem možete pronaći i intervju *Zavirili smo u knjižnicu* (prilog - 2 fotografije + 3 fotografije s pjesničkog susreta).

Šaljem i prilog za rubriku *Humor* - pričicu o iskrivljenim naslovima lektire i imenima pisaca.

Uz redoviti posao bavim se i kulturnom djelatnošću. Nedavno smo u Slatini osnovali Udrugu stvaratelja u kulturi *Kult* koja okuplja desetak pjesnika te veći broj kulturnih djelatnika s ovog područja. Teškom mukom uspio sam pred više od godinu dana napokon izdati zbirku pjesama i grafika. Sve su to rani ili mladi radovi koji su se godinama vukli po ladicama i ormarima. Uz pomoć prijatelja i sponzora skupio sam sve to na jednu hrpu i načinio skromnu, ali prije svega dragu knjižicu, koju uglavnom dijelim "onima koje volim". Možda vam za *Svezak* bude odgovarala neka pjesma, stih ili grafika (prilog - nekoliko recenzija iz novina).

Ostalo će vam reći same "trepavice". Ja se baš raspisah, a zapravo imam gužvu jer sutra vodim Glumačku družinu *Bapatuljak* na međuopćinski susret LIDRANO. Uvijek stignemo do županijskog susreta pa se nadam da ćemo u tome uspjeti i ove godine. Igramo dvije predstave: nikolinjsku bajku *Dobra šuma* na moj tekst i *Operaciju Mrujan* na istoimeni tekst Luke Paljetka.

U Amsterdamu je od 16. do 21. kolovoza 1998. godine održana 64. generalna konferencija knjižničarstva IFLA (INTERNATIONAL FEDERATION OF LIBRARY ASSOCIATIONS AND INSTITUTIONS). Imala sam čast ispred Hrvatskog knjižničarskog društva, kao jedna od članica, prisustvovati

Ispred velikog kongresnog središta RAI-a gdje se održavala IFLA. Predstavnici iz Hrvatske sa svojom predsjednicom mr. sc. Dubravkom Kunštek.

kongresu. Kongres se odvijao na više mjesta u Amsterdamu, ali središnja događanja bila su u velikom kongresnom središtu RAI-u, gdje se okupilo oko 3.000 knjižničara iz cijeloga svijeta. Hrvatska je bila zastupljena sa jedanaest predstavnika od kojih je većina sudjelovala u radu pojedinih sekcija.

IFLA je nedržavna strukovna udruga utemeljena 1927. godine s ciljem promicanja međunarodnog razumijevanja, suradnje, razmjene iskustva i istraživanja i razvoja na području knjižničarstva i informacijskih znanosti. Uz potporu UNESCO-a IFLA djeluje kroz profesionalne

radne grupe (34 sekcije i 11 okruglih stolova) i pet programskih odbora. Danas broji 1.400 članova iz 141 zemlje, stalno joj je sjedište u Ilaagu. Nizozemska i IFLA imaju dugogodišnju suradnju. Nizozemska je 1998. g. bila po treći put zemlja domaćin IFLA-ine generalne konferencije.

Vlietrenjača - karakterističan nizozemski motiv.

U kongresnom centru RAI postavljena je za vrijeme održavanja konferencije prateća izložba informacijske opreme, opreme za knjižnice i tiskarstvo, bio je omogućen besplatni pristup internetu i elektronskoj pošti. Dnevno je konferenciju pratilo i tiskano informativno glasilo IFLA EXPRESS u kojem su se mogle naći obavijesti o pojedinim izlaganjima i sve druge važne obavijesti. Tema godišnje konferencije bila je: *Na raskrižju informacije i kulture.*

Knjižnice i knjižničarska struka danas se nalaze na raskrižju. Stoljećima je tiskana riječ bila u središtu interesa. Danas to postaje informacija na različitim elektronskim medijima. Knjižnica danas je na raskrižju starog i novog pristupa. Knjižnica budućnosti tema je o kojoj se raspravljalo. Knjižnice su suočene sa multikulturalnošću, multilingvalnošću komunikacije. Knjižničari se suočavaju s problemima kako ukloniti barijere između informacij-

skih izvora i korisnika i dostupnosti informacija za sve. Na konferenciji se u okviru glavne teme govorilo o problemima selekcije informacija, suradnje izdavača i knjižničara, zaštiti autorskih prava na elektronskim medijima, problemi razvijenih - bogatih te nerazvijenih, odnosno siromašnih i si. Kao zaključke valja istaći različite zamisli i promišljanja: nakon informatičke revolucije teče revolucija znanja. Knjižnice tradicionalno posreduju znanje pa se može očekivati da će one imati važnu misiju sveopćeg podizanja razine i distribucije znanja. Knjižnice u budućnosti, pretpostavka je da će biti bitni organizatori, selektori i distributeri znanja. U čitavom tom procesu

Dječji odjel središnje narodne knjižnice u Den Haagu.

Svečani prijem u središnjoj narodnoj knjižnici u Den Haagu. S lijeva na desno: Mr. Ljiljana Sabljak, Vesna Cizmek-Kranjec i Marjana Janeš-Zulj.

bitno je da knjižnice također čuvaju nacionalno i kulturno znanje a istovremeno budu otvorene za druge kulture i nacije. Global izacija se ne može prepustiti samo internetu. Knjižnice su pred velikim izazovom da mobiliziraju i globaliziraju sve izvore znanja, da budu ujedno središta lokalnih ekonomskih resursa i promicatelji nacionalne kulture u svijetu.

U radionicama moglo se raspravljati o problemima čitanja, menadžmenta i upravljanja, problemima s kojima su suočeni nerazvijeni, knjižničarstvu u zemljama tranzicije, školskim knjižnicama i dr.

Knjižnica je danas informativno središte, ali njezina misija je da bude istinsko kulturno središte lokalne i nacionalne sredine, mjesto susreta.

Sudjelovanje na generalnoj konferenciji izuzetan je doživljaj za svakog sudionika. Ja sam stekla bogata iskustva i nezaboravne doživljaje posebno u posjetu narodnim knjižnicama u Amsterdamu i Haagu. Stoga zahvaljujem svima koju su mi omogućili sudjelovanje : HKD-u i tadašnjoj predsjednici dr. Dubravki Kunštek, Društvu knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog Prigorja i mojoj matičnoj knjižnici u Križevcima. Sljedeća konferencija IFL-c održat će se u Bangkoku.

Uvijek u dobrom društvu: na izložbi opreme za knjižnice.

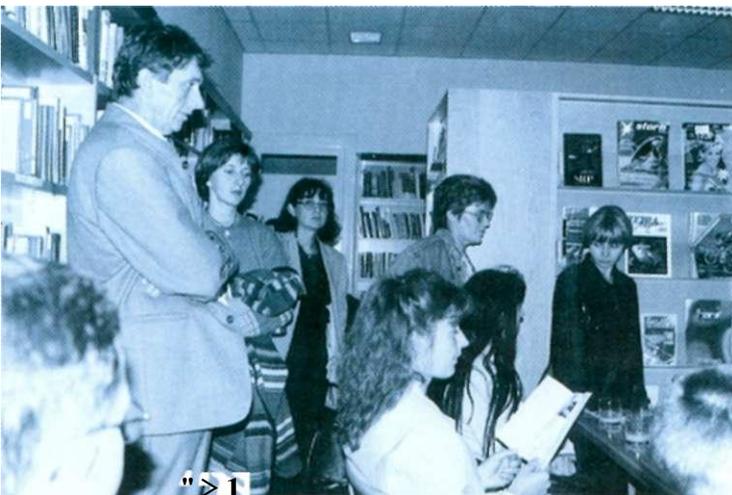

Zorka Renić

STRUČNI IZLET U MARIBOR I GRAZ

Kako je već prošlo dosta vremena (rujan prošle god.) od našeg stručnog izleta, evo samo nekoliko riječi i slika za podsjetnik. Samo mali dio članova našeg Društva posjetio je Maribor i Graz. Maribor je centar knjižničarstva u kojem su izuzetno aktivne Univerzitetna knjižnica. Centar za informacijske djelatnosti. Mariborska knjižnica. Kako je većina članova Društva iz narodnih knjižnica, **odlučili** smo se za posjet Mariborskoj knjižnici koja je

gradska. Bila sam oduševljena vodičem koji sam vidjela prije posjete knjižnici. No, malo toga smo vidjeli. Iz razgovora s voditeljicom matične i razvojne službe Barbarom Kovar saznali da knjižnica tiska reviju *Otrok in knjiga* koja obrađuje probleme dječje književnosti i književnosti za mlade, osnovan je klub čitatelja, za umirovljenike se nude posebni programi, za nepokretne knjige se dostavljaju kući, za djecu se organiziraju kazališne predstave...

Razgovor u Mariborskoj knjižnici.

Čitaonica Univerzitetne knjižnice u Grazu.

Naravno da nam je ipak najdojmljiviji informacijski sustav COBISS kojim su gotovo sve slovenske knjižnice umrežene, a obrada, nabava i posudba su u potpunosti automatizirane.

U Grazu smo posjetili Univerzitetnu knjižnicu. Vjerujem da će nam ova knjižnica dugo ostati u sjećanju. Zamjetili smo izgled koji je vrlo uspješno uskladio staro i novo, dugogodišnje iskustvo s automatizacijom svih knjižničkih poslova, mnoštvo knjiga, stručnih časopisa, veze sa svim značajnijim svjetskim bazama podataka... Posebno ljubazno nas je dočekala ravnateljica knjižnice gospoda Sigrid Reinitzer čiji radovi su poznati i našoj stručnoj javnosti, a pozdravio nas je i bivši ravnatelj knjižnice, poznati knjižničar F. Kroller. Svi ste vjerujem čuli za njegovu tezu da zadovoljni korisnici ostaju vjerni korisnici, a oni uvijek dovode i nove ljude.

Nadam se da će biti još sličnih stručnih izleta ugodnih i korisnih, jer nam je ovaj izlet, pored ostalog, pomogao u spoznaji gdje smo i što i kako treba dalje.

Ranka Janus

Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica

SAVJETOVANJE

"ARHIVI, KNJIŽNICE, MUZEJI '98"

U Poreču od 16. do 18. studenog 1998. god. održano je drugo po redu savjetovanje *Arhivi, knjižnice, muzeji '98* u organizaciji Hrvatskog arhivističkog društva. Po drugi puta pokušale su se razmijeniti ideje, znanja i iskustva na području arhivistike, knjižničarstva i muzeologije te pronaći u današnjim uvjetima sveopće informatizacije društva dodirne točke svih triju djelatnosti s ciljem poboljšanja kvalitete usluga u ovim djelatnostima.

Seminar se sastojao od teorijskih izlaganja i od nekoliko radionica.

Ivo Marović održao je predavanje o problemu kulturne informacije kojom se bave sve tri ustanove, i arhivi i knjižnice i muzeji, iako svaka od njih sa specifičnom vrstom grade, na svoj način identificira i obrađuje kulturnu informaciju. Boris Zakošek govorio je o standardima za arhivsko opisivanje podataka, a Tatjana Aparac-Jelušić u predavanju pod naslovom *Predmeti i postupci obrade: funkcionalna analiza radnog procesa* prikazala je knjižnicu kao informacijsku ustanovu u kojoj se standardni radni procesi mijenjaju i preoblikuju pod utjecajem novih medija.

Jedno od predavanja s područja muzejske djelatnosti održala je Markita Franulić. Ona je u svom izlaganju govorila o ulozi MDC u informatizaciji muzejske djelatnosti i projektu MOGIS, projektu komunikacijske mreže na razini muzeja i zaštite spomenika koji ima za cilj izraditi karticu muzejskog predmeta.

Održana su i predavanja na temu interneta, digitalizacije grade. O digitalizaciji grade izlagao je Hrvoje Stančić. Ona je danas, naravno, zajednička svim ustanovama te je u svom izlaganju naveo razloge digitalizacije

grade (očuvanje informacija, očuvanje fizičkog objekta, dostupnost inače nedostupnoj građi), načine (prijepis ili skeniranje) i prednosti digitalizacije (brzina pristupa takvoj građi, trajnost medija).

Radionice održane tijekom savjetovanja pobudile su kao i uvijek veliki interes kod sudionika. Jednu od radionica pod nazivom *Priprema i oblikovanje sadržaja za WWW* vodili su Irena Zebčević i Radovan Vrana. Voditelji radionice pokazali su osnove rada u Netscape Composer-u, programu za oblikovanje Web stranica (na primjer, kako formirati tekst, kako ubaciti sliku, hypertext).

Druga radionica bavila se temom obrade elektroničke grade. U radionici se mogla dobiti obavijest o novom standardu ISBD(ER)-u koji se razvio zbog pojave novih medija. Novi standard omogućuje obuhvaćanje daljinski dostupne grade - knjiga i časopisa koji se nalaze na interne tu. U radionici prikazani su i konkretni primjeri obrade CD-ROM-ova i katalogizacija zemljopisne karte s Web stranica.

U okviru savjetovanja vodena je i rasprava - normativna kontrola u formalnoj i sadržajnoj obradi - s ciljem da se sakupe iskustva muzejske, arhivističke i knjižničarske djelatnosti te da se ona iskoriste u svrhu poboljšanja kvalitete normativne kontrole u svakoj od ovih djelatnosti.

Ove godine trebao bi izaći i zbornik radova savjetovanja u kojem bi bila predstavljena sva izlaganja i sudionici ovog savjetovanja.

Jadranka Slobodanac

VASHINGTON - LIBRARY OF CONGRESS

Studijski boravak u Vashingtonu D.C.

Kad sam saznala da sam dobila stipendiju Otvorenog društva/Kongresne knjižnice za tromjesečni studijski boravak u Vashingtonu D.C, bilo je teško povjerovati da se to stvarno događa meni. Ali, dogodilo se, i ja sam već šest tjedana ovdje, zajedno s još jedanaest knjižničarki iz deset zemalja Istočne i Srednje Europe. Zahvaljujući gosp. Georgeu Sorosu i vrijednim ljudima u Kongresnoj knjižnici, mi smo već sedma grupa koja iz tih zemalja dolazi u Vashington učiti i raditi.

Kad ste studirali ili polagali stručni ispit iz knjižničarstva, vjerujem da vas se, kao i mene, dojmio opis Kongresne knjižnice u Vashingtonu. Možda ste zamišljali kako ona izgleda, možda ste je poželjeli i vidjeti. Ja sam, eto, imala sreću i zadovoljstvo doći ovdje i doživjeti najveću knjižnicu na svijetu. Tri zgrade od kojih je svaka veća od zgrade naše NSK: 4.500 zaposlenih, 117.000.000 primjeraka građe. Najveća zbirka rukopisa (50.000); najveća zbirka zemljopisnih karata (4.500.000); najveća zbirka pravne građe (2.000.000); najveća zbirka nota, audio i video zapisa (6.500.000), 17.000.000 tiskanih knjiga i još puno toga najvećeg (na svijetu, naravno!). U svojih 200 godina postojanja uspjeli su ostvariti glavni cilj - biti najbolji. Osnovna je zadaća Knjižnice služiti potrebama američkog Kongresa. Za to postoji posebna služba - Congressional Research Service. Na nju se nadovezuje Law Library - pravni odjel s jednom od dvadeset velikih čitaonica Knjižnice: zatim Digital Library s

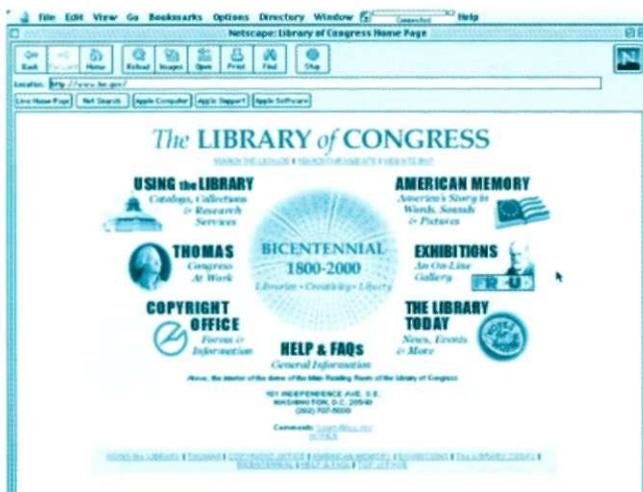
1.000.000 digitaliziranih jedinica građe dostupnih preko interneta, Center for the book (Centar za knjigu), Služba za fizički hendikepirane i slijepe te odjel katalogizacije knjiga na više od 100 jezika. Nezaobilazno je spomenuti Centar za

Pogled na glavnu zgradu Library of Congress.

edukaciju, u kojem smo i mi, Soros stipendistice, provele mjesec dana. I nakon mjesec dana teško je sažeti sva iskustva u jedan članak! Sve su te službe i brojke impozantne, a još je impozantnija organizacija ljudi, prostora, vremena i građe. Sve informacije o Kongresnoj knjižnici i njezinim projektima, kao i sva digitalizirana građa dostupni su na Web adresi: <http://www.loc.gov> <<http://www.loc.gov>>.

Moj opći dojam o Kongresnoj knjižnici: svijet u malom. Ljudi svih boja kože, na svakom koraku drugi jezik. Mnštvo hodnika, ureda, kompjutora, ali nigdje knjiga! Nigdje prozora ni svježeg zraka, ali klima-uredaji besprije-korno rade. Naša je učionica, kao i većina ostalih, predviđena za samo 12 ljudi. Od prvog dana raspored nam je vrlo zgusnut. Predviđeno je da četiri tjedna provedemo u Kongresnoj knjižnici. Predavanja su vrlo raznolika i zanimljiva, a najveći šok za sve nas je mnoštvo informacija u kratkom razdoblju. Predaju nam uvaženi stručnjaci, voditelji pojedinih odjela Knjižnice. U kratkim stankama između predavanja jurimo u kompjutorsku učionicu gdje svaku od nas čeka kompjutor s desetak e-mail poruka na koje valja odgovoriti promptno. Naime, velika većina komunikacija odvija se putem e-mail-a, te je potrebno najmanje sat vremena dnevno za čitanje i pisanje poruka, a od nas se očekuje da svaki tjedan pišemo izvješća Sorosu odboru o radu i učenju (naravno e-mail-om).

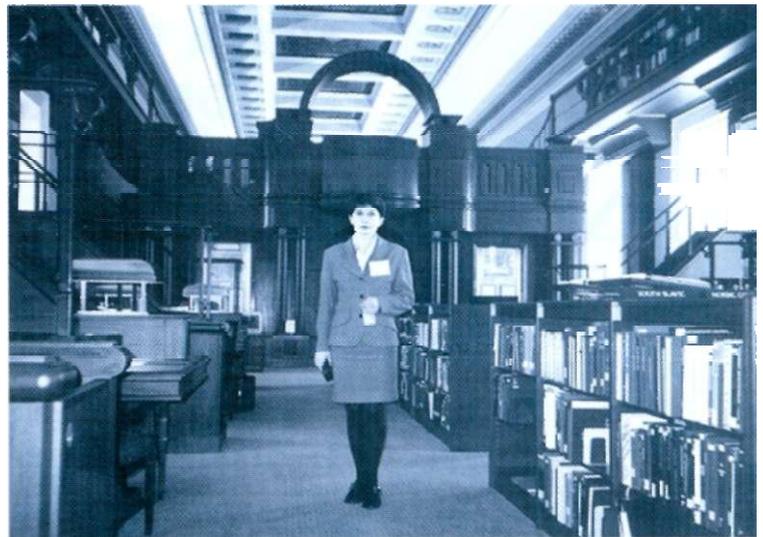

Početa stranica Kongresne knjižnice u Vashingtonu na internetu.

Gotovo 24 sata dnevno učimo, jer je sve oko nas novo. Upoznajemo mnogo ljudi. Nakon 3 tjedna prvi puta upoznajem Hrvate i čujem hrvatski jezik. To mi pomalo postaje čudno (!) jer sam naučila govoriti i misliti na engleskom. Ali Hrvati su pravo osvježjenje! Pričamo o poslu, o Hrvatskoj i naravno, o Kosovu... Nekoliko puta na dan izgovaramo: My name is... I come from... I work for... Svi nas vrlo cijene, žele se upoznati s nama, pa tako i Dr. Billington, direktor Kongresne knjižnice. Soros stipendistice su uvijek i svugdje vrlo dobrodošle, pogotovo među članovima Soros odbora iz Kongresne knjižnice, koji su ujedno i naši "društveni mentori". Oni brinu da nas društveni život ovdje bude što ugodniji i raznolikiji, te nas preko vikenda rado pozivaju u svoje domove, restorane, kazališta, izlete...

Nakon četiri tjedna u Kongresnoj knjižnici sve smo stipendistice raspoređene po raznim knjižnicama u D.C. i bližoj okolini, gdje nas čeka 7 i pol tjedana praktičnog rada. Moja knjižnica-domaćin je D.C. Public Library. Centralna zgrada knjižnice, u kojoj provodim većinu vremena, posvećena je Martinu Lutheru Kingu i nosi njegovo ime. Kao knjižničar-informatičar radim uglavnom u odjelu za informacijski sustav knjižnice gdje je moj mentor, iste struke kao i ja, brine da svi moji stručni interesi budu zadovoljeni. D.C. Public Library, osnovana 1896. g., zapravo je mreža knjižnica i osim glavne zgrade ima 26 ogranaka u gradu. Fond Knjižnice broji oko 2.200.000 knjiga, 4.370 naslova periodike, pozamašne zbirke audio i video zapisa te oko 1.000.000 fotografija iz povijesti VVashingtona. Vrlo zanimljiva Web stranica Knjižnice dostupna je na adresi: <http://www.dclibrary.org> <<http://www.dclibrary.org>>

Narodne knjižnice u Americi imaju financijske probleme slične našima, samo u drugim razmjerima. Tako je i D.C. Public Library teško dobila novac od gradskih vlasti za uvođenje novog informacijskog sustava, koji je prijeko potre -

Naša Jadranka na Odjelu strane knjige, pokraj polica s knjigama na hrvatskom jeziku.

ban, jer većina ogranaka knjižnice uopće nema pristup internetu za korisnike, a postojeći sustav komunikacija i on-line kataloga star je 20 godina. Za korisnike, velika je prednost svih američkih knjižnica što nema naplate članarine, a za narodne knjižnice najveća je prednost - Bili Gates i njegova fundacija od kojih neprestano pristižu donacije hardvarea i softvarea.

Na kraju drugog tjedna rada u D.C. Public Library zadovoljno zaključujem da hrvatske narodne knjižnice u prosjeku idu ukorak s američkima i ponosna sam kad su američki knjižničari iznenađeni našim dostignućima! Život je ovdje, međutim, bitno drugačiji od naše svakodnevice. Amerikanci su svoj život sveli na efikasnost. Sve mora biti efikasno i efektivno: učenje, posao, provođenje slobodnog vremena, obroci, spavanje. Svaki dolar i svaka minuta njima su vrlo dragocjeni. Jedan od knjižničara Kongresne knjižnice s nostalgijom mi se povjerio: "Mi smo nacija koja je izgubila duševni mir...", i to je cijena koju oni plaćaju za visoki standard: više od 2 automobila po stanovniku, komforne kuće i stanovi, putovanja po cijelom svijetu...

Kako u Kongresnoj knjižnici, tako i na ulicama glavnog grada SAD-a može se vidjeti mnoštvo raznih nacija i čuti mnoštvo raznih jezika. Mješavina kultura, međutim, stapa se u jednu - američku, koja je ponosna na svoju kratku povijest, želi vladati svijetom, misli daje najbolja i ne može shvatiti zastoje važno daje netko Hrvat, Albanac, Srbin ili Makedonac. Ta ista kultura prodire brzim koracima u sve pore ostatka svijeta. No, ono što ona donosi valja filtrirati i čvrsto nastojati zadržati sve dobro koje proizlazi iz stoljetnih korijena - zajedno poručuje dvanaest stipendistica iz Srednje i Istočne Europe!

Vesna Brozović

NOVA IZDANJA U ZAVIČAJNOJ ZBIRCI ĐURĐEVAČKE KNJIŽNICE

Novi prostori Knjižnice nametnuli su i osnivanje zavičajne zbirke kao posebne zbirke unutar knjižnog fonda. Materijalni i kadrovski problemi razlog su daje grada tek inventarizirana (monografske publikacije) i manjim dijelom obrađena.

Iako je u posljednje tri godine prikupljeno dosta grade, ovdje dajemo samo pregled monografija vezanih uz Đurđevac po izdavanju.

Godine 1996. Matica hrvatska Đurđevac oživljava rad i pokreće kontinuiranu izdavačku djelatnost. Te godine izašla je zbirka od 15 pjesama na đurđevačkoj kajkavštini *Elegije Sigismuncla Ernušta* Zdravka Seleša, tematski vezana uz povijest Đurđevca. Inicijalima ju je obogatila Gordana Špoljar-Andrašić, a na naslovnici je grb Sigismunda Hrušta (grb đurđevačke utvrde Stari grad). Knjiga je nagrađena brončanom plaketom Matice hrvatske.

Matica hrvatska Đurđevac i Kajkavsko spravišće Zagreb objavljuju 1997. g. knjigu kajkavskih pjesama Božice Jelušić *Noćna steza* s ilustracijama Ivana Lackovića Croate. Knjiga obuhvaća sabrane radove tijekom dvadesetpetogodišnjeg književnog stvaralaštva autorice, panoramu književnih prosudbi i bibliografiju i

daje kompletan uvid u kajkavsko stvaralaštvo Božice Jelušić, a dobitnik je nagrade "Fran Galović" za 1997. godinu.

Kao suizdavač Matica se 1997. pojavljuje knjigom kajkavskih pjesama Duke Tomerlina Picoka *Zdrmeždeno živ/ejne* koju je ilustrirao Ivan Tomerlin, a 1998. knjigom Vladimira Miholeka *Z Jezušom ftrejti jezero let*, poemom o križnom putu i ilustracijama Pere Topljaka. Iste godine je i *Družba Pere Kvržice* Mate Lovraka U prijevodu na esperanto Josipa Pleadina i ilustracijama Vlade Mlinjarića.

Naklada Duroka Picoka izdala je *Dečje se/ne i živlejne* Duke Tomerlina Picoka koju je pripremio i ilustrirao Zdravko Sabarić i drugi dio *Kraikopisa* Zeljka Kovačića, umirovljenog učitelja iz Podravske Sesveta. Centar za kulturu Đurđevac izdavač je *Albuma Tomerlin*. O kiparstvu Ivana Tomerlina u knjizi piše Božica Jelušić, crtice iz života Tomerlinove obitelji Anđela Lenhard-Anlolina, a osvrt na umjetnički rad Ivana Tomerlina daje Stanko Rajter, župnik u mirovini.

Gradsko društvo Crvenog križa Đurđevac izdavač je knjige *Crveni križ grada Đurđevca kroz prošlost, u sadašnjosti i budućnosti* koju je uredila Eva Perica.

Anica Sabarić

BOGAĆENJE FONDA U ĐURĐEVAČKOJ KNJIŽNICI I ČITAONICI

Daje Đurđevac grad kulture, definitivno potvrđuje i ovo što ćemo sada napisati. Naime, naučili smo da se fondovi na razne načine mogu izgrađivati, između ostaloga i darovima. Ali daje česti darovatelj i gradonačelnik, to ipak nije tako uobičajeno. Naš gradonačelnik Ivan Topolčić ovakvim postupcima pokazuje gdje je mjesto naše Knjižnice u rangiranju različitih vrijednosti, pa i onda kada je grad bespomoćan da nam pomogne i većom financijskom podrškom.

U čemu je stvar? Gospodin Ivan Topolčić nije se vratio niti s jednog putovanja a da nije Knjižnici donio bar jednu knjigu. Knjiga inventara pokazuje kontinuiranu brigu našega darovatelja da Knjižnica bude bogatija. Sve knjige darovane Gradskom poglavarstvu također su na policama Knjižnice. Gradonačelnik Knjižnicu opskrbljuje i sa sedam stručnih časopisa koji dobro dođu kao izvor informacija našim gimnazijalcima za seminarske radove.

Osim toga, u Knjižnici se nalaze i svi zapisnici Gradske skupštine i Gradskog poglavarstva, tako da svi korisnici mogu biti informirani što se događa u njihovoj sredini.

Nadamo se da će ovaj pozitivni odnos prema Knjižnici našega gradonačelnika utjecati i na druge, a naša zahvala je najmanje što ovom prigodom možemo izreći.

Anica Sabarić

MALA LIKOVNA RADIONICA U ĐURĐEVCU

U Đurđevcu je tijekom zimskih praznika od 4. do 9. siječnja 1999. održana likovna keramičarska radionica. A ona je pokazala ono što već dugo zapravo znamo: na Dječjem odjelu đurđevačke Knjižnice nedostaju radionice, a ovo pitanje opet povlači za sobom broj zaposlenih djelatnika.

Ideju je dala poznata đurđevačka keramičarka Eleonora Grgac. Predložila je da se u Centru za kulturu održi keramičarska radionica pod mentorstvom Gorane Grgac, njezine kćeri, također mlade keramičarke, a gospoda Eleonora se prihvatila sponzorstva, uz Fondaciju Infeld iz Beča. Obavijest je proslijeđena Osnovnoj školi Grgura Karlovčana za učenike od prvoga do četvrtoga razreda. Odaziv je bio više nego očekivan: prijavilo se blizu stotinu djece, tako da su morali biti podijeljeni u grupe. Radionica je pokazala svu radost stvaranja, a mašta je bila neograničena. Malene ručice su modelirale glinu kao da su se rodile s njome i začas su pred nama stajale kornjačice, mačke, pijeveci, lopte, cvijeće, ježići i slično.

Drugi dan su djeca modelirala maske za nastupajuće pokladno vrijeme. Treći, četvrti, peti i šesti dan su se figurice i maske sušile, bojale i glazirale. Tek tada su njihovi likovni uradci postali prekrasni. Više

od stotinu kilograma gline zasjalo je punim sjajem. Bila su zadovoljna i djeca, i mentorica, i sponzori, i roditelji. Centar za kulturu odlučio je ustupiti Galeriju Stari grad za izložbu napravljenih radova. Tog dana 19. veljače 1999. godine prostori Staroga grada bili su pretijesni da prime sve zainteresirane. To je bila izložba kakva će se dugo pamtiti. Svoje radove (lutke, zdjele i maske) izložila je Gorana Grgac, a djeca su osim izloženih radova još jednom pred očima roditelja i svih posjetitelja modelirala nove predmete. Djeca su se ponaosob predstavila, a prigodne riječi ohrabrenja i pohvale izrekli su Zdravko Šabarić, ravnatelj Centra za kulturu, i Anđela Lenhard-Antolin, poznata đurđevačka novinarka, koji su izložbu i otvorili.

Čini se da izložbom nije kraj ove pohvalne inicijative i djela, jer je nakraju bilo pitanje: "Kada ćemo ponovo raditi?"

Izložba dječjih radova keramičarske radionice u Đurđevcu.

Mihaelo Crnković, Gradska knjižnica Križevci

AKTIVNOSTI NA DJEČJEM ODJELU GRADSKE KNJIŽNICE "F. MARKOVIĆ" KRIŽEVCI

Dječja knjižnica namijenjena je djeci predškolske i osnovnoškolske dobi, ali i odraslima, a nastoji zadovoljiti potrebe djece za igračkom, slikovnicom i knjigom, za igrom, druženjem i novim spoznajama. Stoga u knjižnicu svakog drugog dana (ponedjeljkom, srijedom i petkom) djeca dolaze u igraonicu. Predškolci, s na\ ršene tri godine života, dolaze na igru i druženje u našu knjižnicu. U igraonici djeca uče igrati se i družiti s drugom djecom (i to različite dobi) i s odraslima. Naročito se razvija samostalnost, kulturno ponašanje i osjećaj pripadnosti organiziranoj skupini djece. Dolazeći u igraonicu dijete ujedno postaje pravi član knjižnice: sluša , čila ili priča priče, posuđuje slikovnice i knjige za čitanje kod kuće ili u knjižnici. Djeci je omogućeno tla se izražavaju na različite načine: likovno, glazbeno, scenski, a mogu eksperimentirati stvarima i različitim materijalima.

Za djecu osnovnoškolske dobi četvrtkom popodne organiziramo različite radionice. Na poticaj projekta

Druženjem do zajedništva i kulture mira - Odgoj za razvoj.

Kutić za kompjutor na Dječjem odjelu. Djeci je dostupan veliki broj C/D-a s multimedijalnim sadržajima.

Kasiranje pisanica u radionici,

toleranciju i suradnju u dječjim knjižnicama, koji su pokrenuli UNICEF i Knjižnica Medveščak, a u kojemu smo i mi sudjelovali, započeli smo rad u radionicama. Radionice smo nazvali Budimo prijatelji po knjizi gde. Maje Uzelać i njenih suradnika. Taj je knjiga osnovni priručnik kojim se koristimo u radu radionica jer sadrži 33 pedagoške radionice, razrađene i objašnjene u detalje.

Radionica je specifičan oblik grupne interakcije čije je glavno obilježje kružna komunikacija. Sudionici dijele svoja iskustva smješteni u krug tako da svatko vidi svakoga. Voditelj samo potiče i olakšava razmjenu iskustava djece. Ovakve radionice omogućuju iskustveno učenje o sebi, drugima i o svijetu oko sebe. Tijekom procesa apelira se na osjetilne, emocionalne, moralne i intelektualne sposobnosti djeteta. Pravi edukacijski doprinos takvog načina rada je cjelovit osobni rast i razvoj. Permanentan rad s grupom koja stalno dolazi u naše radionice rezultirala je educiranošću djece za rad na sebi, nenasilnu komunikaciju i kreativno rješavanje sukoba.

Osim radionica ovakvog tipa organiziramo i kreativne radionice, obično likovne ili scenske. Koristimo

Djeca sa zadovoljstvom i pažnjom sudjeluju u radu.

stoje više moguće ekoloških materijala i korisnog otpada. Izrađujemo različite predmete upotrebne vrijednosti (razne držače, kutije za čuvanje sitnica, igračke...) ili ukrasne predmete (broševe, lančiče, slike, mozaike...). Redovito priređujemo izložbe dječjih radova, a nakon izložbe djeca ih mogu uzeti i nekome pokloniti, zadržati ih za uspomenu i si. I u tim radionicama djeca puno uče o sebi, o drugima i jedni od drugih, a osobitu pažnju poklanjamo međusobnom pomaganju i poštivanju. U scenskim radionicama obično sami smislimo kakav igrokaz, napravimo lutke također od otpadnog materijala, a teme su uvijek usko vezane uz odgoj za mir, toleranciju i suradnju.

Novost na Dječjem odjelu je multimedija. Posjedujemo dva računala kojima se djeca služe. Knjižničar im pruža osnovnu informaciju i edukaciju o služenju računalom a zatim mogu i sami pretraživati CD-romove, te na taj način učiti ili se poigrati.

Osim spomenutih aktivnosti povremeno priređujemo prigodne izložbe knjiga ili druge knjižne građe, a jednom tjedno u programu lokalne radio postaje predstavljamo novonabavljene knjige na Dječjem odjelu. Suradujemo i s dječjim vrtićima koji nam redovito dolaze u posjete i posuđuju knjige i slikovnice kao grupa. Također ih pozivamo na književne susrete ili predstave, a naši članovi odlaze pogledati njihove programe u vrtiće. Osobito lijepo suradujemo s nekim seoskim školama koje

Djecu koju za- & o ^{dalje?} Treba Pitali, etu -

nima posao knjižničara okupljamo u grupu tzv. malih knjižničara. Oni svakodnevno dolaze u knjižnicu i pomažu knjižničaru u radu: pospremaju i slažu knjige, slikovnice i igračke, pomažu u postavljanju izložbi, uređuju panoe, odvajaju oštećene knjige itd.

No najvažnije od svega je to da se u našoj knjižnici svakodnevno puno čita. Osim redovite posudbe knjiga, djeca dolaze i provode vrijeme čitajući časopise, knjige, slikovnice, uče se služiti enciklopedijama, rječnicima, leksikonima, a njihovi roditelji ovdje također mogu naći nešto za sebe, tzv. kutić za roditelje, koji im pruža literaturu iz područja psihologije te odgoja i obrazovanja, ali i beletristike.

Za najmlađe članove Igraonice predviđene su razne edukativne igre.

Knjižničar Darko Jovičić na štandu Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" na kojem se slikovnice mogu kupiti već po 2 kune.

Ljiljana Ernečić

UJETNA TRŽNICA KNJIGA U KOPRIVNICI

Već četiri godine zaredom u ljetnim mjesecima Koprivničanci imaju prilike kupiti knjige - i stare nove - po vrlo povoljnim cijenama, zahvaljujući **Ljetnoj tržnici knjiga** koju organizira koprivnička Knjižnica i čitaonica "Fran Galović".

Ovaj knjižni sajam koji je stekao priličnu popularnost među građanima Koprivnice, održava se uvijek u zadnju subotu lipnja, srpnja i kolovoza, a na lijepim štandovima Turističke zajednice grada Koprivnice. Tom prilikom možete razgledati i kupiti knjige, slikovnice, stripove, razglednice, marke, gramofonske ploče i kasete te drugu sličnu građu uz popuste i do 60%, pa i više.

Na "Tržnici" redovito sudjeluje Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" s knjigama i slikovnicama otpisanim iz svoga fonda, uključuju se knjižari iz Koprivnice, Bjelovara i Varaždina, ali i sami građani koji nude na prodaju ili u zamjenu vlastite knjige, ploče i si.

Koprivnička knjižara

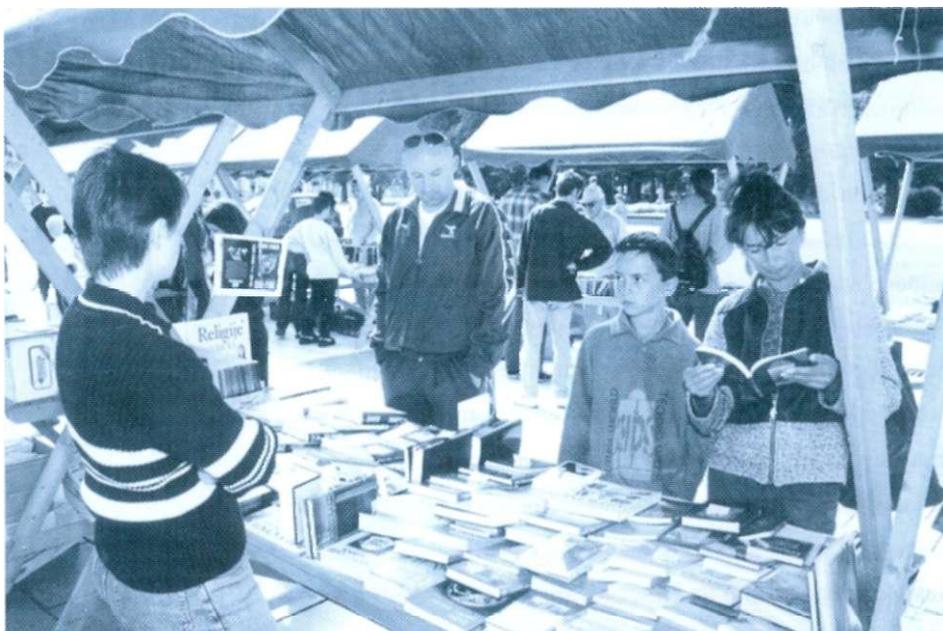
Šareni dućan, potaknuta uspješima ljetnih tržnica, pokrenula je prije nekoliko mjeseci sličnu akciju pod nazivom **Otvorena knjižara**.

Po istom principu kao kod **Ljetne tržnice**, u **Otvorenoj knjižari** koja se održava u poslovnom centru Martinovki u Generalićevoj ulici u Koprivnici svake prve subote u mjesecu, možete također kupiti knjige po vrlo povoljnim cijenama.

Vrijedno je još napomenuti da **Ljetna tržnica**

knjiga ima i svoju humanitarnu dimenziju, jer se novcem kojeg Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" prikupi od prodaje svojih otpisanih knjiga kupuju nove knjige i daruju školskim knjižnicama u gradu: 1997. godine tako je kupljeno dvadesetak knjiga za OŠ "Đuro Ester", a 1998. za OS "Antun Nemčić Gostovinski".

Kako je ljeto '99. zamalo pred nama, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" poziva sve zainteresirane da posjete **Ljetnu tržnicu knjiga** koja će se i ove godine održavati na Zrinskom trgu ispred Knjižnice zadnjih subota u lipnju, srpnju i kolovoza, a prijave za sudjelovanje (radi montiranja dovoljnog broja štandova) primat će se desetak dana ranije u Knjižnici.

Jedan od najposjećenijih štandova redovito je onaj koprivničke knjižare Šarenog dućana koja nudi najnovija izdanja s popustom.

Darkojovičić i Ljiljana Ernečić

KOPRIVNIČKI KNJIŽNIČARI U ILOKU

Na krajnjem istoku naše zemlje nala/i se gradić Ilok. čiji su stanovnici kao i sam grad među onima koju su od 1991. godine do danas prošli jednu od najtežih ratnih kalvarija. Iako se u samom gradu prilikom srpske agresije na Hrvatsku 1991. godine nisu vodile borbe, većina hrvatskih stanovnika pod prijetnjom smrti morala je ujesen te tužne godine napustiti svoj grad.

Teško je reći jesu li bile leže godine progonstva onima koji su morali otići ili godine okupacije onima koji su ipak odlučili ostati, no ta su vremena sada. hvala Bogu, zauvijek iza nas: Ilok je opet hrvatski, kao stoje oduvijek i bio, a Iločani su se, nakon dugih sedam godina počeli polako vraćati kući.

Povratak nije lak, zbog već znanih razloga: gospodarstvo je uništeno, posla nema, kuće su uništene - što nebrigom, što kradom "okupacijskih stanara". Prvi povratnici zatekli su tako cijeli grad tragično zapušten kao daje pod vlašću nemilih stanara jednostavno uvenuo. Poput bolesnika koji se budi iz teškog sna shrvan bolešću od koje se ipak počeo oporavljati, tako se i Ilok pod nježnom rukom svojih Iločana-povratnika stao polako preobražavati.

Kako su knjižničari već po svojoj vokaciji nužno entuzijasti i uvijek tamo gdje je najteže, među prvim povratnicima u grad bila je knjižničarka Gradske knjižnice i čitaonice u Iloku Jasna Perić. Nije ju obeshrabrila teška

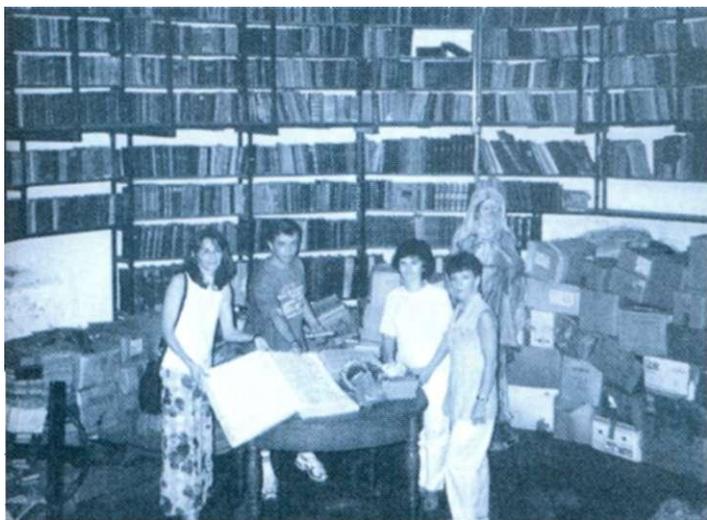
*Završetak rada na reviziji ekipa je proslavi/a u Iločki mi dvorcu.
S lijeva na desno: Nada. Marko. Ljilja. Jasna, Darko.*

situacija koju je u Knjižnici po svom povratku zatekla (zbrkan fond. stotine odnesenih knjiga koje se nikad neće vratiti - jednom rječju knjižnica koju iznova treba stručno urediti). Najveći problem u svemu tome ipak je bio nedostatak stručne pomoći pri reviziji fonda koju je ponajprije trebalo provesti.

Ovdje na scenu uskače dvoje pustolovnih knjižničara iz koprivničke Knjižnice i čitaonice "I'ran Galović". Darko Jovičić i Ljiljana Ernečić. Slušajući i čitajući o problemima s kojima se suočavaju povratnici u Hrvatsko Podunavlje, njih dvoje odlučilo je pomoći. Sto i kako? S obzirom daje knjižničarstvo ono što najbolje poznaju i znaju raditi, ponudili su pomoć u svom stručnom znanju voditeljici Županijske matične službe Vukovarsko-srijemske županije, gđi Lmiliji Pezar. koja je prihvatila njihovu ideju i odmah se dosjetila Iloka u kojem bi takva pomoć itekako dobrodošla.

Došlo je i ljeto, obavljeno je međusobno telefonsko upoznavanje Jasne, Darka i Ljiljane, te je ovo dvoje posljednjih - umjesto na more - krenulo desetak dana svog godišnjeg odmora provesti ponešto istočnije, u Ilok. Stoje dalje bilo, ostaje za povijest: posao u knjižnici je obavljen, a prijateljstva koja su sklopljena traju i trajat će i dalje. Gostoprimstvo i srdačnost kojom su Srijemci dočekali dvoje Podravaca - knjižničnih dobrovoljaca, teško je opisati, trebalo ga je jednostavno doživjeti.

Ako na kraju tko kome treba zahvaliti, tada niže potpisani koriste priliku da zahvale Jasni, Nadi, Katici. Marku i Marku. Vesni, Branku. Mariji, Anti i malom Roku. a posebno teti Lržiki i čika Ivici na čistoj ljubavi i dobroti kojom su ih obasipali tijekom njihova boravka u Iloku, stoje učinilo da njih dvoje zavole ovaj grad kao svoj, te se od ljeta 1998., osim Koprivničancima. u srcu smatraju i pra\ im Iločanima.

Našlo se vremena za obilazak iločkih znamenitosti. U Knjižnici Samostana sv. Ivana Kapistrana još se čuvaju knjige spašene 1991. godine iz Franjevačkog samostana u Vukovaru.

Ivana Fent

POKLAD I VALENTINOVO U VIROVITIČKOJ GRADSKOJ KNJIŽNICI

U žurbanost i veselje na Dječjem odjelu. Ulazi grupica djece pokušavajući suspregnuti smijeh i ozbiljno kao pravi mali ljudi, zatražili knjigu. Ali ostaju iznenađeni jer ulaze u prostoriju okićenu krinkama, šarenim vrpčama i srcima.

Male glave, zaštićene od snijega i hladnoće, šarenim kapama, ispod kojih proviri poneki nestašni čuperak kose, okreću se na sve strane promatrajući unutrašnjost knjižnice.

- Ana, pogledaj! - povika jedan dječak.
- Miki i Mini sa crvenim srcima.
- Koliko maski! - ogłosi se drugi.
- Alene, to su krinke - ispravi ga djevojčica sa crvenom kapom na glavi.
- Kako veliki klaun - reče dječak koji je do tada samo šutke promatrao.
- Djeco, a koju knjigu trebate? - upita knjižničarka.
- Ja trebam knjigu o ljubavi - odgovori dječak petog razreda vadeći iz torbe knjige koje je došao vratiti.
- Teta, to nije za mene. Treba jednom mom prijatelju, jako je zaljubljen u Kristinu, a ne zna što bi napravio.
- A, ti? - upita knjižničarka. Da li si i ti zaljubljen?
- O, jesam, ali meni ne trebaju knjige za to. Ja to sredim sam. Dođem do djevojčice, kažem joj ili napišem pismo i stvar riješena.

A u čitaonici za srednjoškolce, studente i odrasle, gdje uglavnom vlada tišina, kao da se posjetitelji boje da će svojim glasnim razgovorom naljutiti sklad ovog svijeta knjiga i njihovih tajni, gdje se čuje samo šuštanje papira kod okretanja stranica časopisa, novina ili knjiga i čuje samo poneki izgovoren naslov knjige ili ime autora, i tu se osjeti posebna atmosfera.

Mladi par, držeći se za ruke, seta između polica prepunih knjiga birajući odgovarajući naslov, a crvena ruža proviruje iz papirnate vrećice koju djevojka drži u ruci kao da i ona želi sudjelovati u odabiru.

Dolaze do police s najčitanijim knjigama, a djevojka oslobađajući se stiska mladićeve ruke, poseže za knjigom naslova *Zima za dvoje*. Pogledi im se sretoše, osmeh zaigra na usnama. Bio je to dogovor bez riječi - da. posudit će tu knjigu.

Na panou i na izložbenim policama izložene su zbirke ljubavne poezije i knjige čiji naslovi simboliziraju zaljubljenost i ljubav. Metež oko izloga, čita se poezija, čuje se poneki šaptaj, na licima se izmjenjuju sramežljivi osmjesi. Jedna djevojka strpljivo prepisuje stihove ljubavne pjesme. A umirovljenik koji sjedi pored nje podiže pogled s novina što drži u ruci i sa sjetom u očima promatra prizor mladosti i ljubavi.

Ljiljana Ernečić

KOMPJUTORSKA RADIONICA U KNJIŽNICI I ČITAONICI "FRAN GALOVIĆ" U KOPRIVNICI

Prošle je godine u koprivničkoj Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" po prvi puta organizirana kompjutorska radionica za djecu osnovnoškolskog uzrasta. Tijekom tri mjeseca radionicu su vodile knjižničarke-informatičarke Danijela Rosandić i Jadranka Slobodanac, a polaznici su bili raspoređeni u dvije skupine od kojih je svaka radila po dva sata tjedno.

Prvu kompjutorsku radionicu, inače besplatnu za sve polaznike, uspješno je završilo dvadeset i devetoro djece uzrasta od prvog do sedmog razreda koja sada mogu samostalno pretraživati CD-romove, učiti i zabavljati se uz kompjutor na Dječjem odjelu.

Nakon završene adaptacije i proširenja Knjižnice i čitaonice "Fran Galović", i mali kompjutoraši dobili su svoj novi, lijepo uređeni kutak u Knjižnici u kojem već radi kompjutorska radionica s novim polaznicima.

Polaznici starije skupine sa svojom voditeljicom
'Zadrankom Slobodanac'.

Nela Stanić

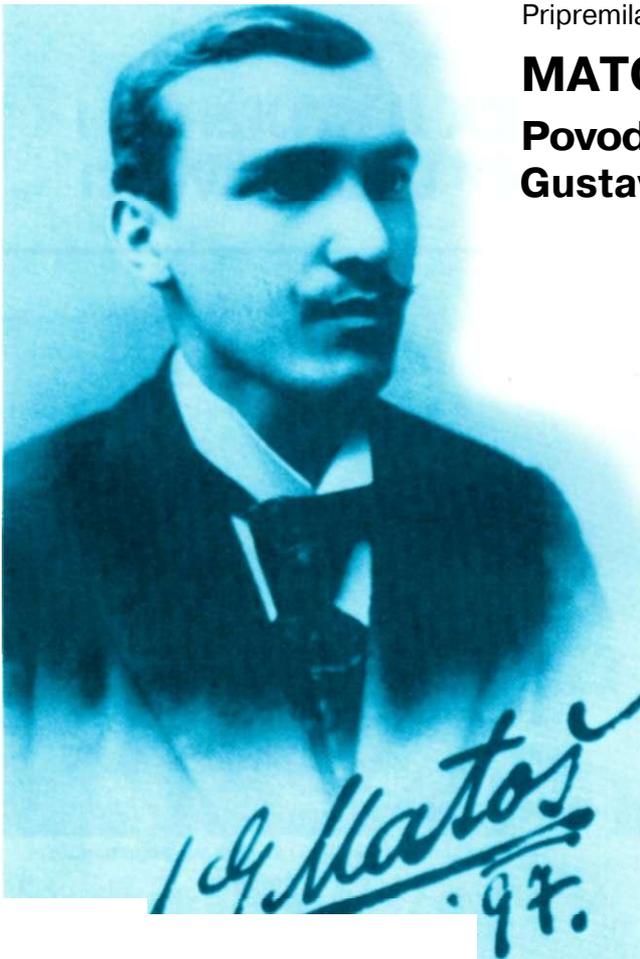
NEOBIČNA IZLOŽBA U VIROVITIČKOJ GRADSKOJ KNJIŽNICI

Često se događa da čitatelj zaboravi neki predmet u knjizi. S toga se rodila ideja da skupimo sve zaboravljene predmete te ih izložimo u predvorju Gradske knjižnice. Zbirku smo nazvali *Stvari koje ste zaboravili u knjizi*. Našao se tu češalj, ravnalo, narukvica, podmetač za čaše, ček, tablete, račun, fotografije, ljubavno pismo, žvake, karte za poker, listić "lotto", zapisnik o očitovanju brzine kretanja vozila, te još mnogo toga. Vjerojatno su neki od predmeta imali ulogu straničnika u knjizi (book marka), a neki su u knjizi našli skrovište.

Potpisan ček na 1.000 kuna uredno smo vratili Zagrebačkoj banci te dokazali da su knjižničari poštteni ljudi. Ni žvake nismo uzeli. Nismo se ni kartali, jer kad knjižničar ima vremena?

Interesantna i nadasve neobična zbirka privukla je veliku pozornost. Čuo se smijeh, pohvale, kometari. Zbirku dopunjujemo novim izgubljenim stvarima, a vlasnicima izložaka smo dozvolili da mogu uzeti ono što im pripada. Nešto stoje zaboravljeno sada je nađeno. Još jedanput smo usrećili naše korisnike.

Pripremila: Tereza Dvečko

MATOŠ U KRIŽEVCIMA

Povodom 85. godišnjice smrti Antuna Gustava Matoša

vojske u Srbiju. Nakratko se vraća, biva uhićen, ali bježi iz zatvora ponovno u Beograd. Sljedećih će trinaest godina živjeti u tuđini: u Beogradu četiri godine, u Ženevi godinu i pol. u Parizu pet godina. Tijekom svog posljednjeg boravka u Beogradu četiri puta je potajice prelazio u Hrvatsku (granica je tada bila rijeka Sava). Nastojao je u Zagrebu pronaći i stalno zaposlenje te je 1910. položio ispite za učitelja više pučke škole. Nažalost, istaknutom književniku, domoljubnom hrvatskom intelektualcu, pravašu starčevićancu, nisu dali posao učitelja u Zagrebačkoj županiji. Godine 1913. se razbolio i umro 17. ožujka 1914. u Zagrebu.

Ovog istaknutog književnika i iskrenog domoljuba odlikuje vrlo plodan i svestran stvaralački rad koji počinje od 1895. Ponajprije piše novele, glazbenu i kazališnu kritiku pa feljtone, putopise, eseje, književnu kritiku, pripovjetke, crtice, pjesme, a okušao se i u dramskom radu. Prvu knjigu pripovjedaka pod naslovom *Ive/je*. objelodanio je 1899. u Mostaru. Za života je tiskao još dvije knjige pripovjedaka: *Novo iverje* (1900.) i *Umorne priče* (1905.), obje u Zagrebu. U Zadru mu je tiskana 1905. knjiga *Ogledi*. Knjigu *Vidici i putovi* (to su eseji i impresije) tiska 1907. u Zagrebu. Kao posebni otisak iz *Hrvatskog prava* pojavljuje se 1908. njegova studija *Za Kranjce vica*. *Tri lutmoreske* tiska 1909. *Naši ljudi i krajevi* izlazi godinu dana poslije. *Moralista i druge satire* 1911.; *Život za milijune* 1912., a *Pečalba* 1913. Matoš za života nije uspio objelodaniti knjigu pjesama. Napisao ih je ukupno osamdesetak i u knjizi će se pojaviti prvi put 1923.

Kako je po prirodi bio pustolov nemirna duha i za života puno putovao, A.G. Matoš je bio i dobar prijatelj istaknutih Križevčana - Karla I lauslera, križevačkog pjesnika i filozofa s kojim se često dopisivao, te poznatog križevačkog liječnika, dr. Frana Gundruma Oriovčanina.

Antun Gustav Matoš rodio se 13. lipnja 1873. u Tovarniku, u Srijemu. Njegov je otac August, rodom iz Plavne kraj Vukovara, bio učitelj te je 1875. premješten iz Tovarnika u Zagreb. Mladi Antun odgajanje u Zagrebu, te se prema svojim izjavama, i smatrao Zagrepčaninom. (Drugo ime Gustav pridodao je 1896.).

Godine 1879. pošao je u prvi razred pučke škole. Kao desetogodišnjak upisao se u prvi razred Velike gornjogradske gimnazije u Zagrebu. Završio je šest razreda, a nakon neuspjeha u sedmom razredu, odlazi u Beč i upisuje se u Vojni veterinarski zavod (1891.). Nije bio uspješan učenik ni u Beču. U ljeto 1892. vraća se u Zagreb i prvi put se javlja u književnosti novelom *Moć savjesti* u časopisu *Iienac*.

Od jeseni 1893. počinje služiti vojni rok u Kutjevu, pa u Potkivačkoj vojnoj školi u Zagrebu. Bježi 1894. iz

Zanimljivo je daje Matoš posebno volio navraćati u Križevce jer je bio fasciniran ljepotom Kalnika i krajolikom križevačke okolice koje Hausler bilježio među svoje dojmove:

"Kalnik se spušta u široku ravnicu, kojom protječe Glogovnica, krvavi potok turskih suzbijenih navala. Preko Glogovnice uspeli smo

se na posljednje brdo prema staroj Panoniji, upravo prema Bjelovaru, vulgo zvano Bela Raca. Tu smo već na starom graničarskom terenu, između bujnih šuma imovne općine križevačke. S prirodne terase prekrasan vidik na Križevce i dalje sve do Kalnika, Ivančice i Zagrebačke gore. Stali smo. Matoš je izašao iz kočije, razgledao pejzaž, a onda je kleknuo i poljubio zemlju govoreći: "Sto je IVales, što je Provansa prema tebi, divni potka:nički pejsažu!"

Vratio se zatim u kočiju, sjeo kraj mene, i kad smo kretali, okrenuo se još jedamput prema Križevcima govoreći: "Divno, ah kako divno!"

Karlo Hausler: Uspomene na A.G. Ma loša. Zagreb : Matica Hrvatska. 1941.

Matoš je ljepotu križevačkog kraja opisao u svom putopisu: *Oko Križevaca*, u *Sabrana djela Antuna G. Matoša*, sv 11., Zagreb, 1973.

Matoš, pustolov i pjesnik, vječiti putnik i putopisac sjeća se Križevaca:

"Bijah dakle u rodnom mjestu Križevačkih statuta, Krvavog sabora, Nemčića i Franje Markovića. Nemčić je, kako znate, mlad umro, imajući na groblju jadan, u gradskom "mršavom "parku običan spomenik, ali havla bogu još živi Francek Marković, još živu slavni Statuti i krvava nesloga, krvavi jal hrvatski... "

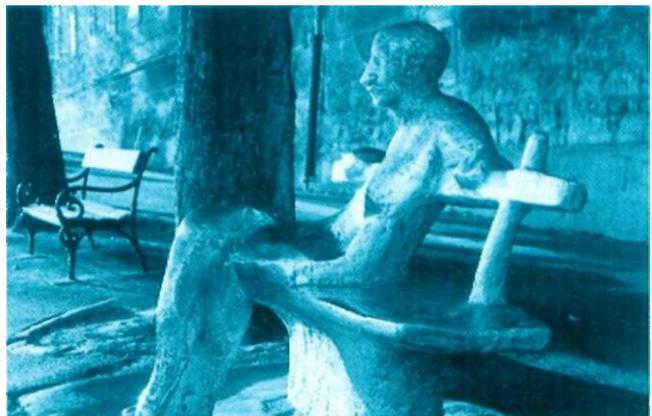
" Penjem se na vrh Kalnika, zobajući drijenak. Puni su ga šumski puteljci. Prema vrhu je gora sve golija, strmina sve okomitija, a na vrhuncu je gol kamen sa

vrstom piramide za vojničke opservacije. Jamačno i danas važna strategijska točka. Horizonti zamagljeni. Ne vidim Drave već sama valovita brda. Oko mene grdne provalije i neprestani britki vjetar. Dolje, na južnoj gorskoj okamini, selo Kalnik, tako tiho i svečano, da razabirem glasove. Selo mirno i umorno, a pod selom uokolo kao onaj čilim od šarenih krpica šume, livade oranice, njive pod mrežom od cesta što se gube u maglu pa nose misli iz dragog Doma u Svijet, u daljine škure, mutne i kaotične. I opet je lira što zuji na gorskim samotnim vrhuncima zasvirala. I te riječi, melodije bijahu tako čarobne i tako tužne da za njih imaš tek osjećanja bez riječi. "

Možemo zaključiti daje Antun Gustav Matoš, taj pisac izvanrednog talenta i naš posljednji romantik, ncsvršni doktor za konje, novinar, pjesnik, pripovjedač, zgubidan i boem, i izvanredno lucidan duh, u rasponu nešto malo većem od dva desetljeća, izvršio takav utjecaj na razvitak hrvatske umjetnosti i osobito književnosti da bi bez njega naša sudbina bila na tom polju više nego neizvjesna.

Taj nemirni duh živio je od novinarstva, sviranja čela u beogradskom opernom orkestru, potučao se Švicarskom, Njemačkom, Francuskom, bio je vojni bjegunac koji je morao dvanaest godina stranstvovati kao apatrid, ali je uvijek i na svakom mjestu bio lucidan svjedok rađanja novih senzibiliteta i sudionik u sudbini svog naroda.

U Gradskoj knjižnici "Franjo Marković" 17. ožujka priređena je izložba knjiga povodom 85. obljetnice smrti A. G. Matoša, izuzetnog književnika i čovjeka.

SHARI LASTER

PREVELA : NATAŠA ČEH

KNJIŽNICE MIJENJAJU ŽIVOTE

AKO JE KIŠAN DAN
AKO JE LIJENI DAN
AKO JE USAMLJENI DAN
ILI AKO JE TUŽAN DAN

BILO KAKO

IDEM U KNJIŽNICU

LUTAJUĆI IZMEĐU POLICA
GOTOVO ZAČARANA, STANEM
IZVUČEM BILO KOJU KNJIGU S POLICE
MOJ SE SVEMIR PROMIJENI

MOŽDA SAM SIMON GUSAR
NA DALEKIM MORIMA
MOŽDA ISTRAŽUJEM
POVRŠINU UDALJENOG PLANETA
MOŽDA SAM U SREDIM
ZLOČINA KOJI MORA BITI RIJEŠEN
ILI PLEŠEM VALCER S
PRINCOM EGZOTIČNE ZEMLJE

PONEKAD SAM U
OPERACIJSKOJ SALI SPREMAJUĆI SE
IZVESTI OPERACIJU NA MOZGU

PONEKAD PREGLEDAVAM
GLATKE MIŠIĆE PANTERE
PONEKAD SKUPLJAM
HRANU S UDALJENOG POLJA U
AFRICI
ILI SAM U KUHINJI
SVJETSKI POZNATOG RESTORANA
SPREMAM DESERT

MOGLA BIH NAUČITI SURFATI VALOM
MOGLA BIH NAUČITI SURFATI MREŽOM
MOGLA BIH VIDJETI PRASTARI
KULTURNI PLES
MOGLA BIH NAUČITI PLESATI RUMBU

BILO ŠTO U TOJ ČAROBNOJ
KNJIZI MOGLO BI ME PROMIJENITI
MOŽDA SASVIM MALO
MOGLA BIH GLEDATI NEŠTO ŠTO
MOŽDA PRIJE NIJE BILO TAMO

POPUT MALIH NESAVRŠENOSTI
KOJE SE NADOGRAĐUJU NA MOJ MRAMOR
ŽIVOTA ONE MALE PROMJENE
ĆE SE PRIDODATI
MIJENJAJUĆI PRAVAC
MRAMORA KOJI JE MOJ ŽIVOT

POLAKO ALI SIGURNO JA
ĆU SKRENUTI
1 OTIĆI ĆU U PRAVCU
DRUKČIJI OD SVIH DRUGIH

PRAVAC SAMO MOJ,
KOJI SAM SAMA STVORILA
NITKO DRUGI OSIM MENE
MOJ, SAMO MOJ I NITKO
DRUGI GA NEĆE PRATITI
UZVINUT ĆE SE NA TEK IZRASLIM KRILIMA

KNJIŽNICE MIJENJAJU ŽIVOTE
ZNAM TO JER JE JEDNOM
DAVNO JEDNA PROMIJENILA MOJ

Denis Ostrošić

PROZA . . .

Sigurno se sjećate većine osnovnoškolskih lektirnih naslova. Vjerujem da ćete se i nekih zaboravljenih sjetiti čitajući izmišljenu priču koja slijedi. U njoj sam, na brzinu, upotrijebio petnaestak iskrivljenih naslova što sam ih tijekom prošle i ove godine čuo iz malih i nešto većih učeničkih usta, i zapisao na zadnju stranicu neke bilježnice da se ne zaboravi.

Nestašni gospodin

Ne tako davno u jednom gradu živjele složno dvije družine: **Junaci Plave ulice i Junaci Paulove ulice**. Najčešće su se zabavljali u slastičarnici vrlo čudna i duga imena - **Sretni kraljević i prosjak**, gdje su svi odreda pijuckali izvrsnu limunadu i pjevali popularne **Stričeve pjesme**.

Jednog dana u slastičarnicu je ušao baš on, glavom i bradom, pisac knjige *Divlji konj*, uvaženi gospodin **Prosinečki**. S vrata je vrlo samouvjereno povikao: "**Molim Crvenu kupicu!**" Junaci ga nisu razumjeli i ljubazno su mu pokušali objasniti kako Crvenkapica rijetko dolazi k sretnom kraljeviću i prosjaku, no gospodin Prosinečki nije odustajao. Uskoro je u ušima obje družine nepodnošljivo odzvanjalo "Crvena kupica!", "Crvena kupica!" te im je preostalo samo jedno - ušutkati gospodina Prosinečkog. U istom trenutku u kojem su krenuli prema njemu dotični je, valjda poplašen, pobjegao van.

Uskočio je u **Poštarsku kočiju** koja je baš tada prolazila mimo slastičarnice i smjestio se na slobodno mjesto pored **Slona i stanara** koji su upravo pričali o **Stanarini u slonu**. Gospodinu Prosinečkom ništa nije bilo jasno pa je, baš kad su prolazili pored čuvenog **Sljapa u Ulici Zemlji čudesa**, opet počeo prigovarati i tako ljutiti putnike kočije. Slon i stanari nisu se dali vrijeđati te su bez razmišljanja dohvatili **Šestogramski kišobran i Šesnaesti kišobran** i dobro ga izlupali po leđima.

Jadni gospodin Prosinečki sišao je već na sljedećoj stanici (kod **Velikog poznanja!**) gdje je susreo čudnog dječaka s knjigom. Na upit što to nosi pod rukom ovaj mu je kratko odgovorio: "**Ezipovc basne**". Gospodin Prosinečki nije znao što to znači. Odlučivši nastaviti odmah dalje vrlo pristojno reče: "**Dječaku, laku noć!**"

Dječak ga oštro pogleda i sasvim polako, tako da se Prosinečkom činilo kao da traje čitavu vječnost, ledenim glasom zagonetno progovori: "**Čuvaj se senjske ruke!**"

K r a j

Naslov i imena ispravno glase (redom): JUNACI PAVLOVE ULICE, SRETNI KRALJEVIĆ, KRALJEVIĆ I PROSIAK, TRIČAVE PJESME, PROSENIJAK, CRVENKAPICA, POŠTARSKA BAJKA, STANARI U SLONU, SLAP, ALICA U ZEMLJI ČUDESA, ŠESTINSKI KIŠOBRAN, IZ VELEGRADSKOG PODZEMLJA, EZOPOVE BASNE, DJECO LAKU NOĆ, ČUVAJ SE SENJSKE RUKE.

U P S !

Što sve korisnici traže u knjižnicama?!

- Moja tata spava s Anđelom
- Sad ako hoćeš živjeti
- Albanska mafija
- Domaje najgrde
- Po prašini i divljini
- Slijepa Iva
- Patnje mladog vepra
- Pijani Lovro / Pirjani Lovro
- Čelava glava / Čelava plesačica / Čelava klizačica
- Koliba Tome Čičina
- Robin Kruz
- Smrt Jonathana Livingstona
- Leteći život Sportskog Martina
- Strah u Ulici brijestova
- Ilija i Odisej ili Idiseja i Olijada
- Junaci Plave ulice ili Jurica Pavlove ulice

- (Moj tata spava s anđelima)
- (Sadako hoće živjeti)
- (Balkanska mafija)
- (Kod kuće je najgore)
- (Kroz pustinju i prašumu)
- (Nevidljiva Iva)
- (Patnje mladog VVerthera)
- (Prijan Lovro)
- (Čelava pjevačica)
- (Čiča Tomina koliba)
- (Robinson Crusoe)

- (Sportski život Letećeg Martina)
- (Strah u Ulici lipa)
- (Ilijada i Odiseja)
- (Junaci Pavlove ulice)

NAGRADNA IGRA !

POGODITE IZ KOJE POZNATE KNJIGE JE SUEDECI ULOMAK !

" Pokazat će se daje ovaj knjiški krt i crv, bijedni zamjenik pomoćnog knjižničara, ispreturao i pretražio sve biblioteke i ulične prodavaonice po svemu bijelom svijetu i pokupio sve aluzije na kitove na koje je naišao u ma kojoj knjizi, bilo to pobožno ili svjetovno .

... Ostaj mi zbogom, bijedni zamjenice pomoćnog knjižničara, čiji sam tumač ja! Ti pripadaš onom beznadnom, blijedom soju ljudi koje nikakvo vino ovoga svijeta ne može ugrijati, te im se i najmekša crvenika čini preljutom, ali s kojima čovjek voli ponekad prosjediti... da oćuti neku plaćljivu sentimentalnost... Okanite se pomoćni bibliotekarčići ćorava posla! Jer što se više trudite da ugodite ljudima, to ćete manje hvale poćeti!"

- u NAGRADNOJ IGRI MOGU SUDJELOVATI SVI KNJIŽNIĆARI, A MOGU I NEKNJIŽNIĆARI
- SVOJE ODGOVORE ŠALJITE NA ADRESU UREDNIŠTVA
- NAGRADNO IZVLAĆENJE ĆE BITI ODRŽANO NA SJEDNICI GLAVNOG ODBORA
- NAGRADA JE KNJIGA

Tina Gatalica

Narodna knjižnica "Petar Preradović" Bjelovar

RAZGOVOR S JAVORKOM PANGERČIĆ

Brižnom nabavom i obradom, promocijama knjiga, predavanjima, izložbama, izradom biltena i bibliografija, predstavljanjem noviteta u sredstvima javnog priopćavanja, usmenim preporukama i još mnogim drugim aktivnostima, knjižnice nastoje privući što više članova.

No, što se događa s knjigom od trenutka kada je čitatelj primi u ruke? Što se događa s čitateljem kad zaroni u svijet knjige? Sto znamo o alkemiji čitanja? Koju ulogu ima knjiga u životima naših korisnika? Imamo li mi knjižničari pravo zavirivati i razotkrivati te trenutke intime ili je naša dužnost samo pripremiti knjigu i informaciju? Očekuju li korisnici od nas da ih više slušamo, više s njima razgovaramo, žele li s nama podijeliti svoja iskustva vezana za knjigu i čitanje? Odgovore na ta i još poneka pitanja dobila sam razgovarajući s Javorkom Pangerčić. Gospoda Pangerčić je od 1977., kada se kao inženjer geodezije preselila iz Zagreba u Bjelovar, stalni član knjižnice. Razgovarajući s njom nisam se mogla oteti dojmu da sam provirila u školjku s dozrelim biserom.

Postoji li razlog za čitanje? Sto Vas to "tjera" u knjižnicu, u knjigu još od djetinjstva?

Potreba. Kao što na tržnicu odlazim da bih nabavila hranu za svoju obitelj, tako u knjižnicu odlazim kako bih pribavila hranu za dušu. Za moj život knjiga je isto tako neophodna kao i jelo koje svaki dan jedem. "Volite li čitati? Sto čitate?", često pitam ljude oko sebe. A odgovor u puno slučajeva glasi: "Volim čitati, ali nemam vremena." Zatim ja ponovno upitam: "A da li imate vremena za jesti?" Tada naiđem na čuđenje, jer kako se to dvoje može uopće uspoređivati, kako čitanju i jelu pridavati istu važnost!

Stvarje prioriteta u čovjekovu životu da li će smirenje i zadovoljstvo pronaći u tihom kutku s knjigom ili u utrci za novcem, bez obzira što pri tom gubi sebe. Znam da ima ljudi koji, npr. glas prelijepe Madonne ili Travolte uz dobru janjetinu nikada ne bi zamijenili za druženje s knjigom.

Čitam otkad sam naučila čitati. Učlanjena sam u knjižnicu od drugog razreda osnovne škole. Knjige malo kupujem, a sve što mi treba nalazim u okrilju bjelovarske knjižnice.

Čitati se može sjedeći, ležeći, stojeći, hodajući. Čitati se može na glas i u sebi. Čitati se može u društvu, dijeleći s drugima radosti čitanja. Čitati se može u bilo koje vrijeme i na bilo kojem mjestu. Neki čitaju jer ne mogu spavati, drugi da bi zaspali, .lavorka, kako Vi čitate? Kada? Gdje?

U obitelji s tri muška člana (suprug i dva sina), pored radnih obaveza (radno vrijeme od <S do 16 h). kuhanja, spremanja, peglanja, pranja, odlazaka na tržnicu, nađe se i vremena za čitanje. Ponekad to zna biti između 5 i 6 sati ujutro, poslijepodne uz kuhanje ručka za sljedeći dan (ukoliko pripremanje jela nije previše zahtjevno), a najčešće navečer kada se radije okrećem dobroj knjizi nego TV programu. Vikendom je situacija malo drugačija, jer tada više vremena mogu posvetiti onome što volim. Ne čitam prije spavanja u krevetu, jer već nakon pola stranice uhvatim sebe da su mi oči zatvorene i da dremuckam. Otvorim ih, prisilim se da stranicu počnem ispočetka i kada se to opet ponovi, znam daje došlo vrijeme da me "anđeli pozovu".

Postoji li knjiga Vašeg života?

Da. Japanska haiku poezija Vladimira Devidea. Knjigu sam dobila 1976. godine od moga oca. Njega više nema pa nije ta knjiga u prvom redu draga uspomena. Knjiga je neobično opremljena. Nikad nisam vidjela nešto slično. Tvrde, tamnozelene korice, poput bršljana, koje se pri otvaranju odvajaju od stranica knjige i mogu stajati zasebno, kao paravan. Iznutra su prelijepo oslikane. Uvez knjige je neobičan. Možda japanski stil uveza? Ali čvrst.

Japansku haiku poeziju čitam već više od dvadeset godina, ali još nisam sigurna da li sam je posve "pročitala". Pri prvom čitanju oduševile su me pjesme okrenute prirodi. Pročitala bih četiri ili pet pjesama i loje

za laj dan bilo dovoljno. Obično je lo bilo prije spavanja. Tako bih s lijepim stihovima utonula u san. Tada sam imala 25 godina, puno loga se u životu dogodalo, život je bio tako izdašan prema meni : udaja, tadanje djece, zaposlenje, završetak studija...Trebala je još samo koja haiku pjesma za laku noć i život je bio potpun.

No život nosi svoje. Problemi, brige, sazrijevanje, nagnali su me da u knjizi potražim i komentare Vladimira Devidea. Način razmišljanja, svjetonazor koji je tu predočen bio je vrlo blizak mome. Zatim sam počela

svojim nevoljama. Mislila sam da su moje brige najveće i da ih samo ja imam. Nakon čitanja tih djela shvatila sam da mogu i moram pokazati i onu bolniju i težu stranu svoje ličnosti, da moram jasno iznijeti ono što me muči, a za uzvrat sam dobila saznanje da imamo svi svojih briga, svojih križeva i da nam je ljudska dužnost pomoći ih jedan drugome nositi.

Brdo iznad oblaka Vesne Krmpotić jedan je od velikih kamena (knjiga) međaša u mom životu. Odgojena sam u ateističkom duhu i mislila sam da sve životne izazove i nedaće mogu savladati marljivošću, dobrotom, pameću ili uz pomoć kompetentnih osoba. Nakon što sam pročitala tu knjigu, javilo se pitanje: "Na koji način bih ja pomogla svojem djetetu da je teško bolesno? Kako bih ga duhovno osokolila i pružila mu potrebnu utjehu?" I tako sam na pragu četrdesetih krenula u potragu za duhovnim, za smislom života i smrti, za Bogom. I potraga dobro napreduje.

Ima jedna mala knjiga. *Svjetlosni dar tišine*, koju je napisala Anica (ijerek. Sve što treba znati u životu nalazi se u loj knjizi. I kao što mi moja majka daje savjete kako da ja budem dobra kćerka, dobra majka, dobra domaćica, dobra supruga, dobra službenica, tako mi Anica Gjerek

postaje duhovnom majkom prenoseći srž svog života.

Zatim tuje i Ralph Vvaldo Emerson i njegove dostupne knjige *Društvo i osama* te *Ogledi*. Nerijetko, kada čitam druge knjige i u njima naiđem na citiranu misao koja u meni odjekne, bude potpisan Ralph Vvaldo Emerson.

Često čujemo rečenicu : " Ova knjiga ini je došla u pravo vrijeme" ili "To je baš za mene." Imate li Vi takva iskustva? Ili. drugim riječima, pronalazi li knjiga Vas ili Vi nju?

U ovom našem Univerzumu postoji više jedinstva nego što smo mi u stanju pojmiti. Postoji više načina komuniciranja od onih koje smo u ovom trenutku spremni priznati. Ja nemam brige oko izbora knjiga koje želim čitati. Knjige stvarno izabiru mene. Prestala sam se

Javorka Pangereie: "Knjige malo kupujem, a sve što mi treba nalazim u okrilju bjelovarske knjižnice. "

tražiti i čitati knjige koje su navedene u toj zbirci. Tako je japanska haiku poezija bila ishodišna točka iz koje je krenuo moj krug zanimanja prema Istoku, prema duhovnosti, prema sebi.

Da li su knjige utjecale na Vaš život? I u čemu? Imaju li one tu snagu, ili nam uglavnom služe za upuštanje, dokolieu, inlbrmiranje?

Mislim da su na moj život poprilično utjecale. Npr.. opus Patila Tourniera. švicarskog sociologa i doktora medicine. Naslovi koje sam pročitala (Umijeće slušanja. Učimo starjeti. Poslanje žene. Više razumijevanja u braku. Lice patnje) utjecali su na moj način razmišljanja i ophođenja s ljudima. Do čitanja njegova opusa bila sam mišljenja da svoje brige i probleme moramo držali u sebi, drugima pokazivati samo veselo lice i ne opterećivati ih

iščudavati zastoje neka knjiga došla baš sada, a ne prije godinu dana. Ljudi koji rade u "mojoj" knjižnici znaju me već godinama pa mi ponekad sugeriraju knjige koje odgovaraju mome ukusu, a koji put iznenadim ja njih tražeći knjige koje nitko drugi ne traži.

Cijeli život sazdan je od niza sitnih čuda. Velika čuda se događaju rijetkima. Jedno od tih malih čuda je mogućnost da se naša interna mikrosfera projicira na više razine i da odgovor (koji se može naći i u knjizi) dođe vrlo brzo. Naravno, to se događa tek kad smo dovoljno otvoreni i neopterećeni nepotrebnim životnim balastom. **Vodite Dnevnik čitanja, bilježite najimpresivnije misli, rečenice, ulomke. No, čitanje Vas je potaklo na još jednu stvaralačku aktivnost.**

Uvidjela sam da nakon nekog vremena od pročitane knjige u pamćenju ostane samo naslov, ime pisca i možda kratki sadržaj. Ponekad ni to.

Čitajući često bih naišla na ulomak koji bi me osobito ganuo pa bih ga pročitala dva-tri puta. Ali ni to nije bila garancija da će ostati zapamćen. Počela sam tako razne misli ili zanimljive ulomke pisati po papirićima, fotokopirati meni značajne strane, da bi sve to zametnuta, izgubila, rasula. Zatim sam uzela stari rokovnik i u njega počela zapisivati iz knjiga ono stoje za mene u tom trenutku bilo najvažnije. Rijetko kada to radim tijekom čitanja. Kad završim sa čitanjem knjige, to još nije kraj. Tada nastupa za mene najljepši dio, kada se u miru prisjećam dijelova koji su za mene bili znakoviti. Potom ponovno prelistavam knjigu tražeći te dijelove i ispisujem ono stoje za mene najvrednije. Sada se to najvrednije iz knjiga koje sam pročitala nalazi u mojim bilježnicama. Često ih iščitavam i znam da je izabrano vremenom postalo i dijelom mog razmišljanja.

Da sada čitam knjigu koju sam pročitala prije pet godina, pitanje je da li bi izdvojila isti ulomak, jer niti sam ja ista, niti su raspoloženje i životni uvjeti isti. Interesantno je pratiti teme koje su mi bile primarne. U početku sam ponajviše zapisivala misli i stranice o ljubavi, da bi sada puno više bilo tekstova na temu strpljenja, patnje, duhovnog mira, dobrote... Do sada sam ispisala pet rokovnika.

Često su mi u ruke znale doći zbirke misli, anegdota, aforizama formirane oko neke zajedničke teme, najčešće ljubavi, prijateljstva i slično. Odlučila sam da i ja od prikupljene grade napravim svoju zbirku. Moj izbor tekstova govori o molitvi. Namijenila sam ga u prvom redu sebi, zatim svojim bližnjima, prijateljima, te svim ljudima koji budu zainteresirani za takvu vrstu štiva.

Naziv zbirke je *Molitva nisu riječi* i možda najbolje ilustrira pristup toj temi. Trenutno je u zbirci zastupljeno oko 70 autora (pjesnika, pripovjedača, romanopisaca, teologa, psihologa, filozofa, duhovnih vođa).

Iz zbirke *Molitva nisu riječi* koju je sastavila gospođa Pangerčić.

Ne moraš ići u crkvu, hram ili džamiju da hi molio, gdje god moliš - Bog je tamo.

Ravi Shankar

Ne mogu pomoći ako ti to ne tražiš. Zato te molim nikada ne oklijevaj tražiti moju pomoć. Nikad nećeš tražiti prečesto ili previše. Kada tražiš, opusti se, dopusti da odgovor dođe. Ti ćeš ga osjetiti, vidjeti ili čuti glasom svoje intuicije.

Plave ptice, David W. Frasure

Meditacija i molitva ulažuju pola gladi duše. Ostalu polovicu može utažiti samo međusobna, ljudska ljubav, ona koja spoznaje smisao molosrda.

Svjetlosni dar tišine, Anica Gjerek

*Gle, djetelina!
Sklopila je latice:
Moli se Bogu.*

Vladimir Devide

Svaki put kada se zaustaviš i kažeš "Hvala ti Oče", svjestan si Me. Svaki put kad motriš ljepotu prirode ushićujući se, svjestan si Me. Svaki put kad osjećaš da ti se srce otvara i da ljubav utječe u dušu, svjestan si Me. Sve više i više shvaćaš da bez Mene nisi ništa, a sa Mnom da si u svim stvarima i da možeš učiniti sve. Ništa nije nemoguće kad Me sviješću znaš.

Bog nije govorio, Eilen Caddy

Molitve moraju dolaziti iz srca, gdje Bog stoluje, a ne iz glave gdje se sukobljavaju misli i zablude.

Putevi koji vode Bogu, Sathya Sai Baba

Iz recenzije na ovitku knjige. Preveo Mateusz Stanojević

ALBERTO MANGUEL: A HISTORY OF READING

London : HarperCollins Publishers, 1996.

"Čitajte da biste živjeli," napisao je Flaubert. "Čitajte da biste postavljali pitanja," suprotstavio mu se Kafka. A što je uistinu čitanje? Uči li nas kako živjeti ili kako čitati? Što nam se dešava kada čitamo? Postajemo li neka druga osoba? Ovo su pitanja kojih se laća vješta knjiga Alberta Manguela.

Čitatelji žive među i u knjigama. U svakoj knjizi koja nam je značajna, u dječjoj mudrosti i u staračkoj radoznalosti pronalazimo obnovljene priče iz svog vlastitog života. Svaki čitatelj ima bezbroj autobiografija u knjigama koje su zasnovane na tragovima njihovih života. U knjigama živimo, boravimo, zadržavamo se kao rijetko gdje u životu. Čitanje može biti pamćenje ili predskazivanje, groznica ili spokoj, čitanje je sjena života, njegova prošlost i budućnost od onog trenutka kada su ljudi po prvi puta zapisali svoje misli, riječi i djela na papirusu ili na glini. Istina je, možda smo promijenili čitalačke navike (kroz koje se ova knjiga s užitkom skice), ali sam čin čitanja ostaje sastavnim dijelom ljudskosti.

Pokazuje se daje Alberto Manguel pohlepan, agilan, prijemljiv čitatelj. Otvara nam čarobnu lepezu simboličkih zgoda, tihih otkrivenja i živih susreta iz bliskih i dalekih vremena i kultura. Precizno mjeri materijale, simbole, utjecaje, blago i kontekste Knjige. Manguelov nas indeks preplavljuje poput inkvizicijskog indeksa zabranjenih knjiga: Ovdje se nalaze časoslov, molitvenici, biblije, izum tiskanja, knjižnica u Aleksandriji, poznati štandovi s knjigama WH Smitha, Penguinova izdanja, klinasto pismo, stari rukopisi. Od Plinija Starijeg i čitateljskih klubova u drevnoj Grčkoj, preko Tyndalovog prijevoda Biblije na engleski (i njegovog kovanja novih riječi peacemaker (mirotvorac) i beautiful (lijepo) za tu

priliku) sve do Pinocheovc zabrane Cervantesa u njegovom "zahtjevu za individualnu slobodu" i hipnotičkog djelovanja hiperteksta. Manguel za naše zadovoljstvo sastavlja bogati popis mogućih upotreba i zloupotreba čitanja.

Ne postoji jedinstvena povijest čitanja jer je nju moguće samo zamisliti, a ne i napisati. Alberto Manguel je pobjedonosno uspio sastaviti jednu od povijesti čitanja. Međutim, prema riječima Silciosa: "Prijatelju, dostaje. Želiš li čitati dalje, idi i sam postani tekst i njegova bit."

ALBERTO MANGUEL rođen je u Buenos Airesu 1948. godine. Školovao se u rodnome mjestu i u Londonu. Trenutačno živi u Francuskoj. Ima međunarodni ugled kao poliglot antologičar, prevoditelj i talentirani urednik ("entuzijastičan i pedantan u isto vrijeme... s briljantnim snažnim prirodnim ukusom", Guardian). Na engleskom je jeziku objavio: *Black Mater: The Flamingo Anthology of Fantastic Literature* (Crna voda: Flamingova antologija fantastične književnosti). *The Gates of Paradise: the Flamingo Anthology of Erotic Literature* (Vrata raja: Flamingova antologija erotske književnosti) te u suradnji sa Craigom Stephcnsonom *In Another Part of the Forest: the Flamingo Anthology of Gay Literature* (U drugome dijelu šume: Flamingova antologija gay književnosti). Njegov isoko hvaljeni roman e\vs from a Foreign Countrv Čame (Stigle su vijesti iz tuđine) dobio je 1992. godine McKilterickovu nagradu.

Jadranka Slobodanac

Anica Sabarić

Nova voditeljica Knjižnice i čitaonice Đurđevac

Nova voditeljica Knjižnice i čitaonice u Đurđevcu je Anica Sabarić. Rođena je 31. ožujka 1954. u Levanjskoj Varoši. Nakon osmogodišnje škole gimnaziju je završila u Đakovu, a 1973. upisala je kroatistiku i komparativnu književnost na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Diplomirala je 1978. i zaposlila se u tadašnjem Srednjoškolskom centru u Đurđevcu kao profesor hrvatskoga jezika, a sedam godina pola radnog vremena radila je u školskoj knjižnici. U struci profesora hrvatskoga jezika daje i traži jako puno, a pogotovo radeći s nadarenim učenicima. Kao njihov mentor sudjeluje s njima na svim natjecanjima Lidrana, ali i na školskim, općinskim, županijskim i državnim natjecanjima iz hrvatskoga jezika. Najveći uspjesi su dvije godine zaredom drugo mjesto na državnim natjecanjima iz hrvatskoga jezika (1996. Osijek i 1997. Zadar).

Uz to, bavi se i kulturnom animacijom u svojoj sredini, pisanjem likovnih kritika i lekturom.

Ujesen 1997. počinje raditi u Knjižnici i čitaonici u Đurđevcu, koja djeluje u sastavu Centra za kulturu, kao voditeljica Knjižnice, a nakon odlaska gospode Božice Anić.

Mr. Dijana Sabolović-Krajina

Članica Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kolničkog Prigorja primila odlikovanje Reda Danice hrvatske s likom Marka Marulića

Rođena je 1959. godine. Godine 1985. diplomirala je filozofiju i sociologiju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, a 1988. knjižničarstvo.

Magistrirala je filozofiju 1994. i stekla znanstveni stupanj istraživača-suradnika u informacijskim znanostima.

Jadranka Slobodanac

IN MEMORIAM

mr. VASO STREHAUUK

Mr. Vaso Strehaljuk rođen je 1. siječnja 1935. u Maričkoj pokraj Prijedora u Bosni i Hercegovini, kao sin roditelja Ukrajinaca. Osnovnu školu završio je u rodnom selu, učiteljsku školu u Bosanskoj Dubici a Pedagošku akademiju u Banja Luci. Kao izvanredni student završava i Filološki fakultet u Beogradu. Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu upisuje i završava poslijediplomski studij stekavši 1989. godine naziv magistra društveno-humanističkih znanosti iz područja filologije.

Radio je u Regionalnom zavodu za nacionalne manjine u Banja Luci te kao savjetnik za razrednu nastavu u Pedagoškom zavodu u Banja Luci gdje je knjižnicu uredio po suvre-

menim standardima. U razdoblju od 1978. do 1990. napisao je i izdao tri udžbenika ukrajinskog jezika za osnovnu školu. Od 1992. živi i radi u Zagrebu, 1994./95. boravi u Kijevu kao lektor hrvatskog jezika na Filološkom fakultetu.

Od 1996. radi kao knjižničar u Osnovnoj školi Grgura Karlovčana u Đurđevcu gdje "sređuje fond, nabavlja računalo za obradu građe, katalogizira knjige te seli knjižnicu u novi prostor. Svojim požrtvovnim i samozatajnim radom u kratkom vremenu je za ovu knjižnicu učinio izuzetno mnogo.

Član Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog Prigorja bio je od 1997. godine. Njegovom iznenadnom smrću Društvo je izgubilo dragog i vrijednog kolegu čija je doktorska disertacija bila pri samom kraju, a potencijal knjižničara i znanstvenika ostao neiskorišten.

OKRUGLI STOL: **PUTUJUĆE KNJIŽNICE - STANJE I PERSPEKTIVE**

Koprivnica, 21. 04. 1999.

Povodom 20. obljetnice bibliobusne službe u Koprivnici, otvorenja obnovljenih prostora Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" i Dana hrvatske knjige. Knjižnica i čitaonica "I ran Galović" u Koprivnici, u suradnji sa Sekcijom za narodne knjižnice Hrvatskog knjižničarskog društva, organizirala je 21. travnja 1999. godine u Koprivnici stručni skup na temu "Putujuće knjižnice - stanje i perspektive". Na skupu su, osim knjižničara i/ Hrvatske, gostovali i njihovi kolege iz Slovenije koji su predstavili zanimljiva i korisna iskustva iz rada bibliobusnih službi u svojoj zemlji.

Stručna rasprava o putujućim knjižnicama u kojoj su sudjelovali voditelji bibliobusnih službi kao i drugi knjižničari i/ cijele Hrvatske ukazala je na njihovu tradiciju i dobre rezultate koje već desetljećima u Hrvatskoj ostvaraju, ali i na probleme s kojima se posljednjih godina suočavaju, kao što su: stara i dotrajala vozila koja bi trebalo zamijeniti, premali broj ili kapacitet vozila, potrebe za novim djelatnicima.

potrebe za reaktiviranjem zamrlih

putujućih knjižnica i otvaranjem novih, te mnoga druga,

Prikupljena iskustva s terena, aktualno stanje, problemi, perspektive, želje, planovi i mogućnosti postojećih, ali i eventualnih budućih putujućih knjižnica bili su dragocjeni za stvaranje ukupne slike o stanju i potrebama za ovom vrstom knjižnica u našoj zemlji.

Svi nazočni složili su se, stoje ujedno bio i zaključak cijeloga skupa, kako treba učiniti sve da se postojeće bibliobusne službe održe i nastave svoj rad, što znači i nadalje raditi na iznalaženju mogućnosti za nabavu novih vozila koja bi zamijenila stara i dotrajala. Istovremeno, ne treba zanemariti mogućnosti putujućih knjižnica pri izradi planova za nove knjižnične mreže pojedinih županija ili regija, već treba razmotriti mogućnost uključivanja bibliobusa, pa i bibliobrodova, u knjižnične sustave koji su upravi u izgradnji.

Ljiljana Ernečić

Knjižnica Muzeja grada Koprivnice

Knjižnica Muzeja grada Koprivnice specijalna je knjižnica zatvorenog tipa koja se razvija paralelno s ostalim muzejskim zbirka već od osnutka Muzeja 1945. godine. Tijekom više od pedeset godina djelovanja Muzeja formiranje bogat i raznovrstan knjižnični fond. Grada je najvećim dijelom nabavljena poklonima i razmjenom, a manjim dijelom i kupnjom.

Krajem 1997. godine u Muzeju grada zaposlena je dipl. knjižničarka Božica Anić te je tako ostvaren osnovni preduvjet za početak rada na sređivanju knjižnične građe i l'omiranju funkcionalne i suvremene muzejske knjižnice. U to vrijeme u knjižničnom se fondu prema postojećim knjigama inventara nalazilo oko 9.500 inventiranih svezaka, no, stvarno brojno stanje bilo je

daleko veće, jer je velik dio građe bio nepopisan. Uz dislociranost knjižničnog fonda, smještenog na tri lokacije u gradu (u zgradi Muzeja, Vili Malančec i Gale-riji Koprivnica), izrazito loše fizičko stanje građe - osobito najvrednije: starih i rijetkih knjiga te arhivalija - nametnulo se kao najvažniji problem kojeg je prof. Anić po svom dolasku na radno mjesto muzejskog knjižničara u prvom redu trebala riješiti.

U 1998. godini stoga su paralelno krenuli poslovi na razvrstavanju i zaštiti građe smještene u zgradi Muzeja i Vili Malančec te građevinski radovi kojima su prostori dotadašnjih muzejskih depoa (a nekadašnjih zatvorskih ćelija!) trebali biti preuređeni za potrebe knjižnice.

Sva najugroženija grada očišćena je od prašine, plijesni i insekata, dok su

GRADSKA KNJIŽNICA "FRANJO MARKOVIĆ" KRIŽEVCI NA INTERNETU:

W W W.tel.hr/gradska-knjiznica

Informatizacija u našoj knjižnici započela je 1988. godine kada smo nabavili prvo računalo koje je bila svojevrsna revolucija u to vrijeme. 1989. g. započeli smo s kompjutorskom obradom knjižnične građe prema programu knjižnice Medveščak iz Zagreba. Na žalost, informatizacija cjelokupnog knjižničnog poslovanja nije tekla onim slijedom kako smo planirali. Otežavajuća okolnost bila mi sredstva za nabavu dodatne informatičke opreme i kadrovska ekipiranost. Danas knjižnica ima pohranjeno oko 10.000 naslova knjiga - to su knjige nabavljane od 1989. na dalje. Redovito tiskamo biltene novih knjiga (tromjesečno) ili biltene po UDK skupinama i time informiramo korisnike o novim naslovima. Korisnici imaju mogućnost sami ili pomoću knjižničara pretraživati bazu podataka prema autoru, naslovu, izdanju, UDK, predmetnicama i dr.

Neposredna budućnost knjižnice je kompjutorizacija cjelokupnog knjižničnog poslovanja.

Posebna novina u knjižnici su MULTIMEDIJA I INTERNET. Na četiri računala (dva na Dječjem odjelu i dva na Odjelu za odrasle) uz veliki izbor CD-ROM-ova obrazovnih, istraživačkih i znanstvenih sadržaja, korisniku pružamo mogućnost pronalaženja najraznovrsnijih informacija, uz uslugu ispisa ili kopiranja određene datoteke. Tako uz obrazovno-zabavne sadržaje, ova djelatnost sve više postaje i svojevrsan informacijski servis. Također treba spomenuti da time educiramo korisnike sa osnovama služenja kompjutorom u traženju i upotrebi informacijskih izvora i selekciji podataka. Korisnici mogu u knjižnici slati ili primiti elektroničku poštu, za što postoji također sve veći interes.

Od veljače 1999. godine naša knjižnica ima svoje stranice na internetu. Na našim stranicama možete saznati osnovne informacije o knjižnici: kratka povijest knjižnice, odjeli, usluge i aktivnosti te najnovije naslove knjiga - bilten prinova. Na Vweb-stranicama knjižnice nalaziti će se sve najnovije informacije o književnim susretima, predavanjima, promocijama, izložbama i svim važnim kulturnim aktivnostima.

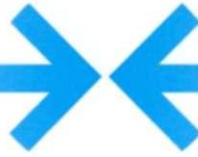
Usluga multimedije i interneta postala je vrlo popularna posebno među učenicima i studentima. Na taj način knjižnica je dobila mnoge nove korisnike. Uvođenje novih tehnologija u knjižnice smatramo nužnim i potrebnim otvarajući time put u virtualne knjižnice - knjižnice 21. stoljeća.

Mar/ona Jančš-Ži/j

ZAHVALA ZA DAROVANE KNJIGE

Početkom ove godine Knjižnica Medveščak iz Zagreba posredstvom gosp. Vučetića darovala je Gradskoj knjižnici "Franjo Marković" Križevci veliki broj knjiga i mi im ovim putem najsrdačnije zahvaljujemo na tome. Radi se o 97 svezaka novijih naslova knjiga različitog sadržaja: lijepa književnost, monografije, književne kritike, stručna literatura i drugo. Ti su naslovi opterećivali fond Knjižnice Medveščak. Među knjigama ima veći broj monografija i naslova koje naša knjižnica ne posjeduje i koristit će našim korisnicima. Ono što mi već posjedujemo prosljediti ćemo drugim knjižnicama na našem području. Ovo je dobar primjer suradnje među knjižnicama i iskorištenosti knjižnog fonda. Nadam se da će i duge knjižnice krenuti ovim putem međusobne razmjene knjiga. Jer, zašto opterećivati police i spremišta gradom koja nam nije u upotrebi a drugima bi više trebala!?!

Marjana Jančš-Žulj

U KOPRIVNICI ODRŽAN AKTIV ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE, BJELOVARSKO-BILOGORSKE I VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE "ŠKOLSKI KNJIŽNIČARI I BARTOL KAŠIĆ"

U Knjižnici srednjih škola u Koprivnici okupili su se u petak, 9. travnja 1999., školski knjižničari osnovnih i srednjih škola Koprivničko-križevačke, Bjelovarsko-bilogorske i Virovitičko-podraške županije. Aktivi školskih knjižničara održan je u organizaciji savjetnice za školske knjižnice prof. Biserke Šušnjić i/ Zavoda za unapređenje školstva Ministarstva prosvjete i športa Republike Hrvatske.

Tematika Aktiva bile su mogućnosti školske knjižnice kao organizatora i/ili sudionika u projektima obilježavanja godine Bartola Kašića. Odbor za naobrazbu, znanost i kulturu Hrvatskoga sabora proglasio je, naime, cijelu školsku godinu 1998./99. godinom Bartola Kašića i četiri stoljeća hrvatskoga jezikoslovlja. Već nekoliko mjeseci stoga se u mnogim školama u Hrvatskoj odvijaju posebni programi namijenjeni što boljem upoznavanju učenika, ali i šire zajednice, s djelom i značenjem Bartola Kašića, jednog od prvih hrvatskih jezikoslovaca.

Školska knjižničarka koprivničke Knjižnice srednjih škola prof. Anka Simović predstavila je rezultate istraživačko-stvaralačkog projekta na temu Bartola Kašića koje su proveli učenici koprivničkih sred-

njih škola sa svojim profesorima. U istraživanju su najvećim dijelom sudjelovali članovi Grupe mladih knjižničara, koji su tijekom projekta zabilježili i na video-vrpici, prikazanoj ovom prilikom.

Mladi knjižničari izradili su i bookmarkere s Kašićevim motivima, dok su se ostali učenici uključili u izradu eseja na temu Bartola Kašića, prijevode dijelova njegove biografije na strane jezike te u pripremu materijala za izložbu koja ilustrira Kašićev život i djelo, a posebnu vrijednost joj daje originalno osmišljeno likovno rješenje motiva s naslovne stranice jedne od Kašićevih knjiga.

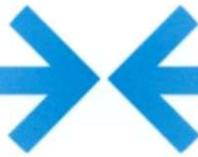
Rezultati koje su koprivnički srednjoškolci zajedno sa svojim profesorima ostvarili u ovome projektu, zadobili su pohvale nazočnih kolega školskih knjižničara, od kojih mnogi u svojim školama također uspješno rade na sličan način.

Savjetnica za školske knjižnice prof. Biserka Šušnjić obavijestila je još nazočne knjižničare da će se Proljetna škola školskih knjižničara, jedinstveni oblik njihovog stručnog usavršavanja na državnom nivou, održati u Crikvenici od 12. do 15. svibnja 1999. Ovogodišnja tema Proljetne škole bit će promišljanje školske baštine kao zajedničkog dobra učenika, prosvjetnih djelatnika,

roditelja i šire društvene zajednice u kojoj škola djeluje. Prof. Šušnjić pozvala je školske knjižničare da što prije i u što većem broju prijave svoje sudjelovanje u Proljetnoj školi.

Školski knjižničari nazočni ovome sastanku izabrali su ovom prilikom i voditelje svojih stručnih Aktiva: za područje Bjelovarsko-bilogorske županije - Jadranku Dureski, knjižničarku u III. osnovnoj školi u Bjelovaru, a za Koprivničko-križevačku županiju - Anku Simović, knjižničarku Knjižnice srednjih škola u Koprivnici.

Ljiljana Ernečić

OTVORENJE OBNOVUENIH PROSTORA KNJIŽNICE I ČITAONICE "FRAN GALOVIĆ" KOPRIVNICA

Obnovljeni i preuređeni prostori Dječjeg odjela i Odjela za odrasle Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" u Koprivnici otvoreni su za korisnike 8. ožujka 1999. godine. Time je okončana tzv. druga faza adaptacije i rekonstrukcije koprivničke knjižnice. Naime, zbog visine troškova preuređenja cijele zgrade (koje obuhvaća i do sada neiskorišteni podrumski i tavanski prostor) predviđeno je etapno odvijanje radova, zavisno od osiguranih sredstava u gradskom, županijskom i republičkom proračunu. Prije godinu dana završeni su građevinsko-obrtnički radovi u podrumskom prostoru, u kojemu se sada nalazi suvremeno spremište knjiga i manja dvorana za književne susrete, predavanja, projek-

Detalj sa svečanog otvorenja obnovljenih prostora Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" u Koprivnici.

cije i si. Adaptacijom i rekonstrukcijom podrumskog dijela zgrade i Odjela za djecu te Odjela za odrasle dobio se moderno opremljen i funkcionalno iskorišten prostor za

smještaj knjiga i ostale knjižnične grade s mogućnošću realizacije niza novih usluga i sadržaja. Potrebno je naglasiti da se u svega tri mjeseca, paralelno s odvijanjem građevinsko-obrtničkih radova, koprivnička knjižnica kompjutorski umrežila i automatizirala cirkulaciju knjiga koristeći program METEL WIN. Ovisno o dotoku financijskih sredstava predstoji nastavak radova na proširenju Studijskog odjela sa zbirnkama, Internetom i PC multimedijom, te uređenje internih stručnih službi na tavanskom prostoru neoklasicističke zgrade koprivničke knjižnice, koja se nalazi na središnjem gradskom trgu.

Dijana Sabolović-Krajina

Gradonačelnik g. Mladcu Godck simboličnim pritiskom na tipku pušta u rad kompjutorski program "METEL WIN".

TISKANJE OVOG BROJA SVESKA POMOGLI SU:

GRAD BJELOVAR

ŽUPANIJA BJELOVARSKO-BILOGORSKA

ŽUPANIJA KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA

UDRUŽENJE OBRTNIKA BJELOVAR

METEL WIN - VARAŽDIN

"SIPAR" d.o.o. - ZAGREB

LEKSIKOGRAFSKI ZAVOD "MIROSLAV KRLEŽA" - ZAGREB

MOZAIK KNJIGA d.o.o.
Tomićeva 5a
10001 Zagreb

KATARINA ZRINSKI d.o.o.
Moslavačka 9
42000 Varaždin

ŠKOLSKI SERVIS
Preobraženska 2
10000 Zagreb

ŠKOLSKA KNJIGA d.d.
Masarykova 28
10000 Zagreb

VIHOR
Bošićeva 19
10000 Zagreb

EXPOART d.o.o.
Albaharijeva 9
10000 Zagreb

ZNANJE d.d.
Ul. kralja Zvonimira 17
10000 Zagreb

VB.Z. d.o.o.
Goranska 12
10010 Zagreb

EUROKONT M d.o.o.
Zagrebačka 26
10000 Zagreb

NARODNE NOVINE
Ratkajev prolaz 4
10000 Zagreb

AG-STUDIO
Kaptol 25
10000 Zagreb

3M
Bužanova 2
10000 Zagreb

Molimo suradnike da priloge za *Svezak* šalju na disketi, u Word formatu, a fotografije poštom, na adresu Društva ili na adresu Marjana Janeš-Zulj, Gradska knjižnica "Franjo Marković" Križevci, 48260 KRIŽEVCI, A. G Matoša 4. Fotografije vraćamo.

